

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.PL

Nr 13 (266), 8 lipca 2020

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

Wakacje w Krakowie

Miasto dla krakowian

Nowoczesne rozwiązania po krakowsku

Skok w mieszkalnictwie komunalnym

Rozmowa z zastępcą prezydenta Bogusławem Kośmiderem

KONKURS

na najpiękniejszego mola lub motyla książkowego

Biblioteka Kraków zaprasza do udziału w konkursie plastycznym na wykonanie wielkoformatowej postaci mola lub motyla książkowego w dowolnej technice, materiale oraz formie.

Konkurs adresowany jest do dzieci i nastolatków w wieku do 15 lat, rodzin, instytucji oświatowych i kulturalnych oraz organizacji pozarządowych z Małopolski.

szczegóły konkursu i jego regulamin na:

www.biblioteka.krakow.pl

str. 13

MAGISTRAT

7. Miasto dla krakowian

Nowoczesne rozwiązania po krakowsku

8. Nowość! Zatań sprawę w Paczkomacie®

Paczkomaty w trzech lokalizacjach

9. Skok w mieszkalnictwie komunalnym

Rozmowa z Bogusławem Kośmiderem, zastępcą prezydenta Krakowa ds. obsługi mieszkańców

MIASTO

10. Zielona enklawa w al. Róż

O projekcie budżetu obywatelskiego

11. Lato z CEE „Symbioza”

11. Małwowy Ogród Krakowian

11. ZYM i Kraków Green Film Festival

12. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

13. Dostrzec problem

O młodzieżowej inicjatywie „100naSTART”

LATO W MIEŚCIE

14. Wakacje w Krakowie

Wakacyjne propozycje instytucji kultury

15. Półkolonie w Arenie

Lato z japońską sztuką walki

15. Wakacje z Klubem Kultury „Wena”

Możesz zostać DJ-em!

16. Miasto niewyczerpalnych możliwości

Rozmowa z przewodniczką Alicją Ziolo

17. Bądź turystą w swoim mieście

KULTURA

21. W poszukiwaniu nowej normalności

Felieton Ryszarda Kozika

22. Dotknij sztuki – kultura dostępna dla dzieci

O projekcie Ośrodka Kultury im. C. K. Norwida

str. 14

23. Herbert Hoover ma w Krakowie swoje rondo!

Kraków uczcił amerykańskiego filantropa i przyjaciela Polski

24. Dworek on-line

W internecie i w plenerze

24. Koncerty na Plantach

Krakowskie Forum Kultury zaprasza!

25. Kraków tańcem malowany

O 21. Festiwalu Tańców Dworskich „Cracovia Danza”

DLA SENIORÓW

26. Aby było lżej

Jak Miasto pomaga seniorom

RADA MIASTA KRAKOWA

27. Realna pomoc dla samorządów

Wspólna konferencja prasowa przewodniczących rad Krakowa i Wrocławia

28. Wody opadowe przyszłością miast

O retencjonowaniu wód na Komisji Kształtowania Środowiska

29. Wykonanie budżetu na 4+

Przewodniczący klubów RMK oraz Przewodniczący Rady Miasta oceniają wykonanie budżetu za 2019 r.

30. Praca zdalna na czasie

Felieton radnej Małgorzaty Jantos

31. O stanie miasta

Wywiad z radnym Wojciechem Krzysztonkiem

HISTORIA

32. Kraków historyczno-turystyczny

O XIX-wiecznych turystach w Krakowie

33. Kalendarium krakowskie

34. Ogłoszenia

Kraków

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Komunikacji Społecznej, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3–4

Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3–4, pok. 341, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl

Redaktor naczelna: Beata Klejbuk-Goździalska. Sekretarz redakcji: Agata Włodarczyk

Współpracownicy: Michał Kozioł, Jan Machowski, Tadeusz Mordarski, Małgorzata Stuch, Joanna Korta, Paweł Waluś, Beata Sabatowicz, Ryszard Kozik

Zdjęcia: Bogusław Świerzowski, Jan Graczyński, Wiesław Majka. Okładka: fot. Jan Graczyński

Projekt graficzny: Pro Art Studio. Korekta: Aurelia Hołubowska. Skład i tamanie: Pro Art Studio

Druk: Drukarnia Leyko Sp. z o.o. Nakład: 20 tysięcy egz. ISSN 1898-9039

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i wprowadzania zmian do nadestanych tekstów. Nadesłanie tekstu nie jest równoznaczne z jego opublikowaniem.

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3–4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Dekerta 24, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4, w punktach sprzedaży biletów MPK oraz w krakowskich szpitalach, Centrum Handlowym M1, Galerii Bronowice i siedzibach jednostek miejskich.

KRAKÓW.PL otrzymać można także w sieci saloników prasowych Kolporter: ul. Bałuckiego 17 / Konfederacka 1, al. Pokoju 20, ul. Beskidzka 28, ul. Kalwaryjska 42, ul. Powstańców 34c, ul. Misiołka 1, ul. Jerzmanowskiego 12 (Biedronka), ul. Nowohucka 52 (Selgros), ul. Pawia 5 (Galeria Krakowska), ul. Ćwiklińskiej 12 (Carrefour – przejście), ul. Balicka 18, ul. Opolska 100 (Vinci), ul. Lubicz L2, ul. Stawowa 61 (Galeria Bronowice, parter), ul. Pawia 5a (Dworzec PKP), al. Pokoju 67 (M1), al. Pokoju 33, ul. Komandosów 8, al. Bora-Komorowskiego 41 (Serenada).

W dniu ukazania się numeru, w godzinach porannych, dwutygodnik rozdawany jest na rondach Grunwaldzkim, Mogiłskim, Matecznego, Kocmyrzowskim, na skrzyżowaniach Kobierzyńska / Grota-Roweckiego, Królewska / al. Mickiewicza, al. Słowackiego / Prądnicka oraz pod Teatrem Bagatela.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się 12 sierpnia.

Szanowni Państwo!

Nasi stali Czytelnicy z pewnością doskonale pamiętają, że w lipcu i sierpniu redakcja dwutygodnika rozpoczyna wakacje, a po najnowsze informacje miejskie zapraszamy na stronę internetową krakow.pl. W tym roku – co z pewnością Państwa nie dziwi – wszystko jest inne i nie ma żadnych reguł. Zamiast pożegnać się z Czytelnikami do września, oddajemy w Państwa ręce lipcowy numer dwutygodnika (i zabieramy się za przygotowanie sierpniowego). Tym samym chcemy wynagrodzić naszym Czytelnikom te miesiące, kiedy dwutygodnik z powodu epidemii mogli czytać wyłącznie w internecie.

Ponieważ – jak już wspomniałam – ten rok rządzi się swoimi prawami, życie w mieście wraz z wyjazdem części osób na wakacje wcale nie zamarło, więc i tematów nam nie brakuje. Przeczytaj Państwo o nowej, wprowadzonej przez Urząd Miasta Krakowa usłudze Paczkomat® Urząd 24 oraz o rozwoju mieszkalnictwa komunalnego. Będzie jak zawsze sporo o krakowskiej, miejskiej zieleni, a także niezliczone propozycje spędzenia wolnego czasu w Krakowie (zarówno tego organizowanego sobie samodzielnie, jak i tego, który wypełni oferta miejskich instytucji kultury).

Te wakacje będą się też z pewnością wyróżniać liczbą turystów, którzy odwiedzą w tym roku nasze miasto (o dylematach związanych z turystyką pisze zresztą w swoim felietonie Ryszard Kozik – serdecznie polecam). Chociaż na ulicach jest coraz większy tłok, daleko nam do rekordów ubiegłych lat. Badania pokazują, że choć zdecydowana większość Polaków wybiera w tym roku wakacje w kraju, to nasi rodacy szukają raczej spokojnych miejsc

fot. Bogusław Świerżowski

na tonie natury, z dala od tłumów. Kraków postanowił się jednak nie poddawać i z końcem czerwca rozpoczął kampanię „Kraków nieodkryty”, chcąc przypomnieć wszystkim, że oprócz sztandarowych zabytków – Wawelu, Sukiennic, Barbakanu czy kościoła Mariackiego (które oczywiście koniecznie trzeba zobaczyć!), nasze miasto ma do zaoferowania dużo, dużo więcej, a wczasy w Krakowie można spędzić bardzo różnorodnie... Kraków zaprasza nie tylko do zwiedzania zabytków, galerii czy korzystania z kawiarni i restauracji o niepowtarzalnym klimacie, ale też do relaksu w zieleni. Kampania „Kraków nieodkryty” adresowana jest do turystów z całej Polski, ale mam nadzieję, że i krakowianie zainspirują się podpowiedziami przygotowanymi przez naszych krakowskich przewodników (szczególnie polecam wywiad z panią Alicją Zioto, str. 16), poczują klimat wakacji w Krakowie i... zostaną turystami we własnym mieście.

dyrektor Wydziału Komunikacji Społecznej
Urzędu Miasta Krakowa

Kraków

BALET
CRACOVIA
DANZA

Kraków
tańcem
malowany

www.cracoviadanza.pl/festiwal

21. FESTIWAL
TAŃCÓW DWORSKICH
CRACOVIA DANZA

LIPIEC, WRZESIEŃ 2020

19-26 lipca
pokazy taneczne
w zabytkowym Krakowie

27-31 lipca
warsztaty online KRAKÓW TAŃCZY!

28-30 lipca
warsztaty dla dzieci KRAKÓW
TAŃCZY pod WAVELEM!

wrzesień
filmowa odsłona na antenie TVP3 Kraków

Dofinansowano ze środków
Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa
Narodowego pochodzących
z Funduszu Promocji Kultury

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

WSPÓŁORGANIZATOR:

ORGANIZATOR PARTNERZY:

BALET CRACOVIA DANZA · INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Lato w pełni

zdjęcia: Jan Graczyński, Bogusław Świerzowski

Jak załatwić sprawę urzędową w Paczkomacie?

Jak wysłać?

1

Wejdź na stronę urząd24.inpost.pl/miastokrakow

2

Wypełnij formularz nadania. Pamiętaj o podaniu poprawnych danych, w tym numeru telefonu i adresu mailowego.

3

Opłać usługę przy pomocy wygodnej płatności bezgotówkowej.

4

Nadaj niezbędne dokumenty w dowolnym paczkomacie na określonym terenie Krakowa.

5

Gdy urząd otrzyma nadane przez Ciebie dokumenty, otrzymasz powiadomienie w aplikacji InPost Mobile, e-mail i/lub SMS.

Jak odebrać?

1

Składając wniosek w urzędzie, zaznacz, by dokument wydano Ci poprzez paczkomat.

2

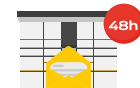
Poinformujemy Cię, gdy Twoje dokumenty **będą gotowe do odbioru**. Otrzymasz powiadomienie w aplikacji InPost Mobile, e-mail i/lub SMS.

3

Udaj się do paczkomatu wskazanego w otrzymanym powiadomieniu i odbierz dokumenty. Zrobisz to najwygodniej i najbezpieczniej otwierając skrytkę zdalnie w aplikacji **InPost Mobile**. Możesz je również odebrać, podając swój numer telefonu oraz kod odbioru otrzymany w wiadomości.

4

Dokumenty poczekają na Ciebie w paczkomacie przez 48h. Jeśli nie możesz ich odebrać – podaj kod odbioru znajomemu.

5

Gdy otworzysz wskazaną skrytkę paczkomatu, urząd otrzyma powiadomienie, że odebrałeś swoje dokumenty.

Więcej informacji:

urząd24.inpost.pl

Miasto dla krakowian

Ulgi, ułatwienia, odroczenia płatności. Władze Krakowa chwilę po ogłoszeniu pandemii uruchomiły szeroko zakrojoną pomoc dla działających w mieście przedsiębiorców. Urzędnicy pracowali po godzinach i w dni wolne, by szybko rozpatrywać wszystkie wnioski o wsparcie. Przedsiębiorcy robili, co mogli, by nie zwalniać pracowników i utrzymać się na powierzchni. Pandemia wymusiła wiele rozwiązań, które się sprawdziły, okazały się przydatne i już z nami zostaną.

Tadeusz Mordarski

„Pauza” na ratunek

Pomoc dla krakowskich przedsiębiorców w czasach pandemii stała się dla Miasta priorytetem. Bardzo szybko urzędnicy zaczęli wprowadzać konkretne działania. Na początku kwietnia został ogłoszony program „Pauza”. W liście skierowanym do przedsiębiorców prezydent Jacek Majchrowski pisał: „Jako Kraków nie pozostaniemy bezczynni i w ramach naszych możliwości i kompetencji będziemy starali [się] wprowadzić ulgi i ułatwienia, by w jak największym stopniu pomóc chronić miejsca pracy w naszym mieście”.

Jedną z form pomocy były obniżki czynszów za zajmowane lokale. Poziom obniżek zależał od tego, jak mocno spadły dochody firmy. W najbardziej dramatycznych przypadkach, gdy firma zostawała z niczym, mogła płacić minimalny możliwy czynsz – ok. 4,5 zł za metr kw. powierzchni lokalu użytkowego. Bogusław Kośmider, zastępca prezydenta Krakowa ds. obsługi mieszkańców, podkreśla, że ta pomoc była niezwykle ważna i skorzystali z niej właściciele firm zajmujących 1000 miejskich lokali. To jedna trzecia wszystkich krakowskich lokali użytkowych. Natomiast umowy dotyczące 25 lokali zostały wypowiedziane, ponieważ zajmujący je właściciele firm nie byli w stanie utrzymać swojej działalności. Przedsiębiorcy – jak zapewnia wiceprezydent Kośmider – mogą cały czas wnioskować o przedłużenie okresu obniżenia czynszów. Z pomocy w ramach programu „Pauza” skorzystali też m.in. właściciele dorożek, stoisk z obwarzankami i korzystający z tzw. ogródków. Tu również opłaty zostały znacznie obniżone, by pomóc przetrwać tym firmom. Kraków wie, jak ważna jest ta pomoc.

Cenna symbioza

– Od początku było dla nas jasne, że musimy wspólnie walczyć o to, by przedsiębiorcy przetrwali ten kryzys. Oni dają pracę ludziom, oni płacą w mieście podatki, bez nich wszystkim byłoby trudniej. Jeśli firma nie zatrudni pracownika, Miasto zapłaci za jego zasitek. Pieniądze z podatków płaconych przez przedsiębiorców pomagają nam się rozwijać. Miasto jest im bardzo wdzięczne i zyskuje na ich działaniach – zaznacza Bogusław Kośmider.

Odpowiedzią na pomoc Miasta jest akcja informacyjna przedsiębiorców. Jej pomysłodawczynią jest Maja Dylczyk, dyrektor zarządzająca Agencji Komunikacji „Życie”. – Jesteśmy krakowską firmą działającą od 1995 r. Zajmujemy się organizacją

eventów, więc czas pandemii jest dla nas bardzo trudny. Z dużym szacunkiem obserwowaliśmy ruchy prezydenta Krakowa Jacka Majchrowskiego, który wprowadził zarządzanie kryzysowe, zdając sobie sprawę, jak poważna jest sytuacja finansowa Miasta. Szybko uruchamiając pomoc dla przedsiębiorców, władze pozwoliły przetrwać wielu firmom – podkreśla. – Wydział ds. Przedsiębiorczości i Innowacji Urzędu Miasta Krakowa z dużym entuzjazmem przyjął też pomysł realizacji kampanii społecznej wymyślonej przez naszą firmę. W lipcu w Krakowie rozpocznie się kampania „Płacę podatki”, która ma na celu edukację związaną z płaceniem podatków oraz wspieranie przedsiębiorczości – zapowiada Maja Dylczyk. Poza ulgami przedsiębiorcy otrzymali też wsparcie finansowe.

– Od początku było dla nas jasne, że musimy wspólnie walczyć o to, by przedsiębiorcy przetrwali ten kryzys. Oni dają pracę ludziom, oni płacą w mieście podatki, bez nich wszystkim byłoby trudniej.

Duża popularność mikropożyczek

Małe firmy zatrudniające do pięciu osób od początku kwietnia mogły za pośrednictwem Grodzkiego Urzędu Pracy starać się o mikropożyczkę w wysokości 5 tys. zł. To rozwiązanie, będące częścią państwowej tarczy antykryzysowej, cieszy się ogromnym zainteresowaniem firm. W Krakowie złożono dotąd ponad 60 tys. wniosków o przyznanie takiej pożyczki, prawie 80 proc. już rozpatrzone. By sprawnie realizować ten program i aby firmy dostawały pomoc tak szybko, jak to tylko możliwe, zaangażowano dodatkowe osoby. Ponad stu urzędników oddelegowano czasowo do pracy przy rozpatrywaniu wniosków. Grodzki Urząd Pracy działał również w soboty, a jeśli było trzeba, urzędnicy pracowali też w dodatkowych godzinach i z domów. Przypomnijmy, że pożyczka w wysokości 5 tys. zł udzielana jest mikroprzedsiębiorcom na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności. Wsparcie ma charakter bezzwrotny, o ile mikroprzedsiębiorca przez trzy miesiące od dnia wypłaty środków nie zlikwiduje ani nie zawiesi działalności gospodarczej. Zastępca prezydenta Bogusław Kośmider zapewnia, że współpraca z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w tym zakresie przebiega sprawnie i pieniądze są na bieżąco wyptacane. Środków nie zabraknie też na dofinansowanie do kosztów pracy dla mikrofirm. Tu złożono już ok. 10 tys. wniosków.

Dla krakowian

Miejski budżet wspomaga przedsiębiorcy płacący podatki w stolicy Małopolski, przy czym ok. 5–6 proc. wpływów pochodzi z turystyki. Około 10 proc. zatrudnionych w Krakowie to pracownicy tego sektora. Turystyka w naszym mieście jest niezwykle ▶

Nowość! Załatw sprawę w Paczkomacie®

Trzy specjalistyczne Paczkomaty® Urząd 24 ułatwią załatwianie spraw w Wydziale Ewidencji Pojazdów i Kierowców Urzędu Miasta Krakowa. To odpowiedź na gwałtownie rosnącą potrzebę usług bezkontaktowych.

Korzystając z paczkomatu, mieszkańcy mogą w Wydziale Ewidencji Pojazdów i Kierowców UMK:

- otrzymać dodatkową tablicę rejestracyjną na bagażnik,
- wymienić dowód rejestracyjny z powodu braku miejsca na badanie techniczne,
- otrzymać wótnik dowodu rejestracyjnego, prawa jazdy, karty pojazdu, tablic rejestracyjnych oraz pozwolenia na kierowanie tramwajem,
- wymienić dowód rejestracyjny, jeśli istnieją zmiany w dowodzie powodujące konieczność jego wymiany,
- otrzymać profil kandydata na kierowcę,
- otrzymać międzynarodowe prawo jazdy,
- otrzymać wpis kwalifikacji zawodowej (kod 95 – pod warunkiem wcześniejszego zwrotu dotychczasowego prawa jazdy).

Paczkomaty® z usługą InPost Urząd 24 zamontowano przy trzech siedzibach Wydziału Ewidencji Pojazdów i Kierowców – przy al. Powstania Warszawskiego 10, na os. Zgody 2 w Nowej Hucie i przy ul. Wielickiej 28a. Dokumenty można odbierać przez całą dobę w maszynie znajdującej się przy tej siedzibie urzędu, w której składano wnioski. Jeśli wniosek został złożony przy al. Powstania Warszawskiego, to dokumenty będzie można odebrać właśnie tam.

Składając wniosek, należy zapytać urzędnika, czy możliwy jest odbiór dokumentów z paczkomatu. InPost zaleca wygodny i bezpieczny odbiór dokumentów przy pomocy darmowej aplikacji InPost Mobile (aplikacja do pobrania w sklepach App Store i Google Play), zamiast korzystania z panelu dotykowego maszyny.

Od tego roku Miasto Kraków współpracuje również z firmą InPost przy Krakowskiej Wyprawce. Rodzice nowo narodzonych krakowian, zameldowanych w naszym mieście, mogą otrzymać paczki z Krakowską Wyprawką za pośrednictwem kuriera lub paczkomatu InPost – z tej opcji w tym roku skorzystało już 2,5 tys. osób odbierających wyprawkę. (TM)

► ważna, również ze względów wizerunkowych. Czas pandemii, zamknięte granice i ograniczenia w przemieszczaniu się spowodowały, że zainicjowano akcje skierowane głównie do rodaków i mieszkańców Krakowa. Jak choćby program „Bądź turystą w swoim mieście”, którego celem jest pobudzenie lokalnej gospodarki i włączenie mieszkańców w proces przywracania miastu miana turystycznej stolicy Polski, oczywiście przy zachowaniu środków bezpieczeństwa odpowiednich w dobie pandemii. Krakowianie mają pretekst, by na nowo odkryć piękno miejsca, które przyciąga ludzi z całego świata. To bez wątpienia krok w dobrą stronę. Pandemia zmieniła też sposób, w jaki mieszkańcy załatwiali sprawy urzędowe. Część rozwiązań się sprawdziła i zostanie już na stałe.

e-Urząd

W kwietniu i maju najpopularniejszym sposobem kontaktowania się z krakowskimi urzędnikami był kontakt za pośrednictwem internetu. Na pewno wpływa na to fakt, że wiele osób korzysta z rozwiązań typu ePUAP oraz podpisów elektronicznych. Była też spora grupa mieszkańców, którzy najchętniej kontaktowali się z Urzędem, pisząc e-maile. Wiceprezydent Bogusław Koźmider podkreśla, że od czerwca

UMK zwiększył też liczbę linii telefonicznych oraz przekierował więcej osób do odbierania telefonów i rozmów z mieszkańcami. Liczba obsługiwanych w ten sposób spraw wzrosła nawet trzykrotnie. To pokazało, jak ważne jest uruchomienie Miejskiego Centrum Kontaktów. W zamysłu to potężne call center ma działać tak, by mieszkaniec mógł w jednym miejscu, w trakcie jednej rozmowy, dowiedzieć się kilku rzeczy i poznać odpowiedzi na nurtujące go pytania dotyczące spraw urzędowych. To Centrum zrewolucjonizuje i ułatwi kontakty mieszkańców z urzędnikami. Doskonale przyjmie się też pewnie narzędzie, z którego Kraków korzysta jako jeden z pierwszych ośrodków w Polsce. To paczkomaty dla Wydziału Ewidencji Pojazdów i Kierowców Urzędu Miasta Krakowa. Rozwiązania, z których do tej pory korzystaliśmy przy zamówieniach ze sklepów internetowych, ułatwią nam teraz załatwianie spraw urzędowych (szczegóły w ramce obok).

Wiosna 2020 r. przyniosła znaczny skok w nowoczesność w sprawach urzędowych. Pandemia zmusiła nas do wykorzystywania istniejących narzędzi, co było cenną lekcją i dla mieszkańców, i dla urzędników.

Paczkomaty® z usługą InPost Urząd 24 zamontowano przy al. Powstania Warszawskiego 10, na os. Zgody 2 w Nowej Hucie i przy ul. Wielickiej 28a / Fot. Bogusław Świerżowski

fot. Bogusław Świerzowski

Bogusław Kośmider
zastępca prezydenta Krakowa
ds. obsługi mieszkańców

Muszę tu mocno podkreślić, że ostatnia podwyżka czynszów odbyła się 12 lat temu. Dzięki temu, że do miejskiej kasy wpływało więcej pieniędzy, przez te kilkanaście lat mieliśmy fundusze na budowę nowych osiedli z mieszkaniami dla najbiedniejszych. W tym momencie potrzebujemy pieniędzy, by wyremontować czekające na to pustostany.

Skok w mieszkalnictwie komunalnym

– Musimy się liczyć z tym, że po pandemii w miejskiej kasie będzie o wiele mniej pieniędzy, również na inwestycje mieszkaniowe – przyznaje Bogusław Kośmider, zastępca prezydenta Krakowa ds. obsługi mieszkańców. Podkreśla jednak, że dzięki działaniom prowadzonym przez Miasto to może być rekordowy rok, jeśli chodzi o liczbę mieszkań komunalnych oddanych w ręce potrzebujących mieszkańców. Rozmawia Tadeusz Mordarski.

Pandemia dotyka wielu obszarów funkcjonowania miasta i mieszkańców. Czy i jak wpłynie na kwestie mieszkań komunalnych w Krakowie?

Bogusław Kośmider: Przede wszystkim zdajemy sobie sprawę z tego, że dochody części mieszkańców spadną, niektórzy stracili zatrudnienie, inni dostają pomniejszone pensje. Wiemy, że zapewnienie rodzinie dachu nad głową i płacenie rachunków spędza wielu osobom sen z powiek. Dlatego od początku pandemii intensywnie pracowaliśmy nad rozwiązaniami, analizowaliśmy różne scenariusze z urzędnikami, z radnymi. Mogę z radością powiedzieć, że mimo obecnej trudnej sytuacji obserwujemy „skok mieszkaniowy”, że udało nam się zmniejszyć kolejkę rodzin oczekujących na lokale. Liczę, że do końca bieżącej kadencji oddamy rodzinom 1,5 tys. mieszkań komunalnych.

Koronawirus odsunął w czasie zapowiadaną podwyżkę czynszów lokali komunalnych.

BK: Tak, zmiany w polityce czynszowej, które miały wejść w życie wiosną, zostały przesunięte na początek lipca. Zareagowaliśmy na apele mieszkańców, którzy odczuli w portfelach skutki pandemii. Muszę tu mocno podkreślić, że ostatnia podwyżka czynszów odbyła się 12 lat temu. Dzięki temu, że do miejskiej kasy wpływało więcej pieniędzy, przez te kilkanaście lat mieliśmy fundusze na budowę nowych osiedli z mieszkaniami dla najbiedniejszych. W tym momencie potrzebujemy pieniędzy, by wyremontować czekające na to pustostany. Wiele wskazuje, że obecna kadencja będzie miała dwa symbole. Pierwszy to walka ze skutkami COVID-19, drugi to skok mieszkaniowy, który kilku tysiącom ludzi w Krakowie da dom.

Co Pan ma na myśli, mówiąc o „skoku mieszkaniowym”?

BK: Kończymy właśnie ważne inwestycje mieszkaniowe. Jedną z nich jest osiedle komunalne na Ruczaju. Etap pierwszy to 179 mieszkań, w większości już zajętych przez potrzebujące rodziny. Drugie tyle (178) lokali będzie można zasiedlać już niebawem. Część osób zamieszka tam tego lata, inne później, ale można powiedzieć, że spędzą w swoim mieszkaniu najbliższe święta Bożego Narodzenia. Kolejna inwestycja to os. Wańkowicza w Nowej Hucie. Tam oddanych zostanie 165 mieszkań z puli socjalnej. Do tego należy dodać 300 pustostanów, które po wyremontowaniu będą służyć krakowianom. To wszystko składa się na szczęście ponad 800 rodzin, które w tym roku wprowadzą się do nowych lokali. To gigantyczny skok. Wynika on z decyzji Prezydenta, który już kilka lat temu, przy poparciu Rady Miasta, podjął decyzję o budowie osiedli komunalnych. Teraz chcemy stawić na remoty pustostanów. Mniej budować, raczej odnawiać już istniejące i niszczące lokale. Na remont pustostanu możemy wydać maksymalnie 40–50 tys. zł. To mniej niż potrzeba na budowę nowego lokalu. Musimy liczyć się z tym, że w budżecie Miasta po pandemii będzie mniej pieniędzy na inwestycje.

Jakie jeszcze rozwiązania wymusiła pandemia?

BK: Chcielibyśmy rozszerzyć Program Pomocy Lokatorom, czyli „mieszkanie za remont”. Osoby, które chcą je wynająć, deklarują, jaki czynsz są w stanie zapłacić za metr kw., oraz zobowiązują się do przeprowadzenia remontu mieszkania. Rozszerzenie programu ma oznaczać, że będziemy oferować lokale w całym mieście, nie tylko w centrum, jak dotychczas. A przed nami jest jeszcze 481 mieszkań na Klinach, oddawanych w ramach programu Mieszkanie na Start, i 46 mieszkań na Fredry. I wyremontowane kolejne pustostany. To ogromny skok mieszkaniowy. Największy od wielu lat. Jestem bardzo zadowolony, że tak skutecznie udaje nam się intensyfikować działania, że zmniejsza się kolejka oczekujących, a zwiększa liczba rodzin w nowych mieszkaniach.

fot. Małgorzata Szymczyk-Karnasiewicz

Zielona enklawa w al. Róż

„Aleja Róż na nowo” to projekt budżetu obywatelskiego, który w 2019 r. został wybrany przez krakowian do realizacji spośród wielu zgłoszonych propozycji zadań ogólnomiejskich – zdobył aż 7527 punktów. Jednostką wskazaną do jego wykonania jest Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie.

Magda Waligórska

Projekt zakłada przywrócenie pierwotnego – „zielonego” – charakteru odcinkowi al. Róż wyłączonemu z ruchu samochodowego (pomiędzy pl. Centralnym a al. Przyjaźni). Pomogą w tym demontaż nawierzchni oraz nasadzenia nowej roślinności, w tym róż, dzięki którym na placu obniży się temperatura odczuwalna. Jakie jeszcze zmiany przewidziano? Zostaną zamontowane kraty ochronne nad korzeniami drzew, pojawią się separatory rozdzielające miejsca parkingowe i chodnik, znikną stare elementy małej architektury, a w ich miejscu staną nowe obiekty o ujednoczonym wyglądzie, usunięte zostaną słupy ogłoszeniowe, natomiast znaki drogowe zmniejszą swoje gabaryty (aby nie zastaniały osi widokowej). Ponadto w al. Róż znajdzie się miejsce na pitnik, aby mieszkańcy mieli dostęp do wody pitnej.

Oczywiście wszystkie zmiany zostaną przeprowadzone z poszanowaniem zabytkowego układu urbanistycznego Nowej Huty, a także zgodnie z wytycznymi zawartymi w dokumencie „Park Kulturowy Nowa Huta”.

W związku z realizacją projektu dotychczas odbyło się spotkanie roboczego zespołu zadaniowego, podczas którego wspólnie debatowali wnioskodawcy projektu, przedstawiciele Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków, miejskich jednostek organizacyjnych, zaproszonych wydziałów Urzędu Miasta Krakowa oraz Instytutu Architektury Krajobrazu Politechniki Krakowskiej im. T. Kościuszki. Celem spotkania było omówienie zakresu prac oraz pozyskanie kluczowych informacji koniecznych do realizacji projektu. Kolejnym krokiem będzie ogłoszenie (na stronie Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie) zamówienia publicznego na opracowanie dokumentacji projektowej rewitalizacji al. Róż.

Aby ułatwić zadanie przyszłemu wykonawcy projektu, Muzeum Nowej Huty prowadzi akcję, w której zachęca mieszkańców do podzielenia się fotografiami zrobionymi na użytek rodzinny, a które mogą odegrać kluczową rolę w odtworzeniu charakteru miejsca. Szczegóły znajdują się w wydarzeniu na Facebooku: „Szukamy alei Róż na rodzinnych fotografiach z lat 60. XX w.”.

Realizacja projektu powinna sprawić, że miejsce to stanie się wizytówką Nowej Huty. Pomysł ten narodził się dzięki zaangażowaniu i pracy mieszkańców, którzy od dawna, poprzez rozmaite inicjatywy, starali się wypracować społeczną koncepcję rewitalizacji opisywanego terenu. Właśnie dlatego Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie w kolejnych etapach prac chce konsultacji z mieszkańcami. Mamy nadzieję, że późną jesienią sytuacja epidemiczna poprawi się na tyle, że uda się zorganizować warsztaty projektowe z nowohucianami. Jeśli nadal będzie to niemożliwe, spotkania z projektantem, podczas których będzie można zgłaszać uwagi do projektu, odbędą się za pośrednictwem internetu.

Mamy nadzieję, że realizacja projektu „Aleja Róż na nowo” spełni oczekiwania mieszkańców, a wszelkie prace rewitalizacyjne przywrócą blask miejscu nieco zaniedbanemu na skutek różnych uwarunkowań historycznych.

Wszystkie informacje o planowanych działaniach na bieżąco będą się pojawiały na facebookowym profilu „Aleja Róż na nowo”.

Realizacja projektu powinna sprawić, że miejsce to stanie się wizytówką Nowej Huty.

Lato z CEE „Symbioza”

Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza” zaprasza na nowy cykl „Lato z Symbiozą”. W każdą sobotę będziemy odkrywać inny aspekt przyrodniczego piękna Lasku Wolskiego. Podczas spotkania można zwiedzać ekspozycję statą CEE, poznając las z perspektywy zwierząt, a także wybrać się na spacer przyrodniczy. Kto woli warsztaty, może uczestniczyć w zajęciach: przyrodniczych, ceramicznych, zero waste lub tych w kąciku majsterkowicza.

Spragnionym relaksu oferujemy do wypożyczenia: koce, leżaki i hamaki. Centrum udostępnia także sztalugi, ponieważ Las Wolski jest idealnym plenerem malarskim. Zapraszamy w każdą sobotę od godz. 10.00 do 17.00. Na zajęcia można zapisać się przez stronę internetową Zarządu Zieleni Miejskiej: <https://zsm.krakow.pl/zajecia-symbioza.html>. Więcej informacji znajdziecie na naszym fanpage’u: <https://www.facebook.com/CEESymbioza>. (DM)

fol. archiwum ZSM

Malwowy Ogród Krakowian

fol. Bogusław Świerczowski

Już niebawem wakacyjne dni będziecie mogli spędzać w kolejnym Ogródku Krakowian, który powstaje przy ul. Balickiej, nieopodal pętli autobusowej Mydlniki. Znakiem rozpoznawczym tego wyjątkowo ukwieconego miejsca są malwy kojarzące się z przydomowymi ogrodami, tak mocno utrwalone w polskiej tradycji. Oprócz okazałych malw zobaczycie tam pachnące piwonie, róże, rozłożyste kępy traw, fioletowe przetaczniki czy urokliwe jeżówki. Łącznie na ok. 10-areowej powierzchni pojawi się ponad 5400 roślin, które będą zachwycać kolorami i zapachem, rozkwitając od wiosny do jesieni. Malwowy Ogród Krakowian będzie mieć nieco rustykalny klimat, a poza roślinnością znajdą się w nim nawierzchnie z piaskowca, bazaltu i ciemnego drewna. W tej przyjemnej scenarii będziecie mogli bujać w obłokach dzięki huśtawko-ławkom, rozegrać ze znajomymi partię szachów czy przeczytać ciekawostki na temat malw. Każdy Ogród Krakowian zachowuje i podkreśla tożsamość miejsca – dzięki znajdującym się w parku tablicom zapoznacie się z historią Mydlnik. Malwowy Ogród Krakowian może być również przystankiem wycieczki rowerowej, w trakcie której zadbacie o swój pojazd dzięki zamontowanej w parku stacji naprawczej. Ogród przy ul. Balickiej warto odwiedzić również wieczorem. Wasze serca z pewnością skradnie iluminacja gruntowa podświetlająca rośliny oraz huśtawko-ławki. Malwowa kraina poleca się na popołudniowy spacer. (AM)

ZSM i Kraków Green Film Festival

Już po raz drugi Zarząd Zieleni Miejskiej łączy swoje siły z Kraków Green Film Festival. Trzy pokazy filmowe składające się na „Kino na trawie. Zielony maraton filmowy” odbędą się w trzech najpiękniejszych krakowskich parkach: parku Reduta, parku Bednarskiego i parku Krakowskim. Przygotujcie się na oglądanie niezwykłych produkcji w przepięknych okolicznościach przyrody!

- 20 sierpnia 2020 r., czwartek; park Reduta: „Nasze miejsce na Ziemi”, reż. John Chester
- 21 sierpnia 2020 r., piątek; park Bednarskiego: „Erin Brockovich”, reż. Steven Soderbergh
- 22 sierpnia 2020 r., sobota; park Krakowski: „Promised land” („Ziemia obiecana”), reż. Gus Van Sant (AM)

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

13 maja

- Wizyta w zmodernizowanych obiektach KS Clepardia, w nowo wybudowanym zapleczu klubu KS Kolejarski Prokocim oraz w nowo powstałym Centrum Zapaśniczym KS Bieżanowianka

26 maja

- Przekazanie komputerów dzieciom przebywającym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Parkowa”

31 maja

- Otwarcie on-line jubileuszowego, 60. Krakowskiego Festiwalu Filmowego

1 czerwca

- Posiedzenie komisji medalu „Cracoviae Merenti”, ul. Franciszkańska

4 czerwca

- Uroczyste otwarcie wystawy „Pasterz. Stulecie urodzin Świętego Jana Pawła II”, ul. Kanonicza
- Prezentacja trzech siedzisk (prezentu miasta partnerskiego Solury z okazji 30-lecia partnerstwa Krakowa i Solury) w parku kieszonkowym Ogród Magiczny na Dębnikach

6 czerwca

- Spotkanie z prezydentem Warszawy Rafałem Trzaskowskim

9 czerwca

- Uroczystości pogrzebowe prof. Stanisława Grodzkiego, cmentarz Salwatorski

10 czerwca

- Uroczystości pogrzebowe wójta Czernichowa Szymona Łytki, cmentarz parafialny w Czernichowie

18 czerwca

- Przekazanie haraczu lajkonikowi w holu Kamiennym Urzędu Miasta Krakowa
- Spotkanie z prezesem Polskiego Stronnictwa Ludowego Władysławem Kosiniakiem-Kamyszem

zdjęcia: Wiesław Majka, Bogusław Świerczowski

- Spotkanie z prezesem Rady Ministrów Mateuszem Morawieckim

19 czerwca

- Wizyta na budowie siedziby Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na os. Gotyk

22 czerwca

- Gala konkursu o tytuł Krakowskiego Ambasadora Wielokulturowości A.D. 2019, sala Miedziana, Muzeum Krakowa

25 czerwca

- Wręczenie Medali św. Józefa (laureaci: Muzeum Krakowa oraz Marek Mędrała, prezes Małopolskiej Izby Budowlanych), bazylika Bożego Ciała
- Spotkanie z właścicielami restauracji Bottiglieria 1881 (pierwsza krakowska restauracja, która otrzymała gwiazdkę Michelin)

26 czerwca

- Gala 20. edycji konkursu o tytuł Filantropa Krakowa, sala Miedziana, Muzeum Krakowa

29 czerwca

- Prezentacja Paczkomatu® Urząd 24, który pozwoli mieszkańcom załatwiać sprawy urzędowe bez potrzeby wchodzenia do budynku i bezpośredniego kontaktu z urzędnikami, al. Powstania Warszawskiego

1 lipca

- Uruchomienie tężni w Nowej Hucie oraz 5-lecie Zarządu Zieleni Miejskiej, ul. Bulwarowa
- Spotkanie z Ambasadorem Turcji Tunç Üğdülem oraz Honorowym Konsulem Generalnym Republiki Turcji w Krakowie Pawłem Dowgierem

Uczniowie „Sobieskiego”, inicjatorzy akcji „100naSTART” / fot. archiwum prywatne

Paweł Waluś

Zawsze chcemy pomagać osobom z niepełnosprawnościami. Pierwsza trudność pojawia się jednak już na etapie określenia, jakie potrzeby ma ta grupa. Uczniowie z II LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Krakowie zauważyli, że dzieci niewidome i niedowidzące nie mają dostępu do książek z przestrzennymi ilustracjami. Tak powstała inicjatywa „100naSTART”.

Dostrzec problem

Dzieci niewidome i niedowidzące przez swoją niepełnosprawność mają utrudniony rozwój i ograniczone możliwości poznawania świata. Wymagają indywidualnego podejścia i odpowiednich pomocy edukacyjnych, które sprostać wymaganiom zarówno samych dzieci, jak i tyflopedagogów. W obecnie produkowanych książkach dla niewidomych znajduje się wyłącznie tekst brajlowski, a brak w nich ilustracji rozwijających zmysł dotyku, wyobraźnię przestrzenną i kreatywność, ale przede wszystkim gwarantujących tak ważną dla wszystkich dzieci zabawę – tłumaczą organizatorzy.

Sześcioro licealistów z krakowskiej „dwójki”: Mateusz Badura, Aleksandra Graca, Julia Gorcowska, Piotr Mader, Marta Szaflarska oraz Piotr Pliszka, wzięło sprawy w swoje ręce i w ramach olimpiady Zwolnieni z Teorii rozpoczęło akcję „100naSTART”. Jej założeniem było zebranie 35 tys. zł na wydrukowanie 100 książeczek z przestrzennymi obrazkami. Autorką książek jest dr Karolina Banaszekiewicz-Badura, która przez kilka lat pracowała z dziećmi, rodzicami i tyflopedagogami, co zaowocowało powstaniem dziewięciu prototypów nowoczesnych książek dotykowych. Zostały one przetestowane przez zainteresowanych i spotkały się z bardzo pozytywnym odbiorem. Nie było jednak szans na masową produkcję, gdyż koszt wydrukowania jednej

książeczki oscylował w granicach 300 zł. Grupa realizująca projekt „100naSTART” postanowiła powielić jeden z prototypów w nakładzie 100 szt. i rozstać je do ośrodków pomocy dzieciom niewidomym w całej Polsce. W tym celu potrzebowała zebrać 35 tys. zł.

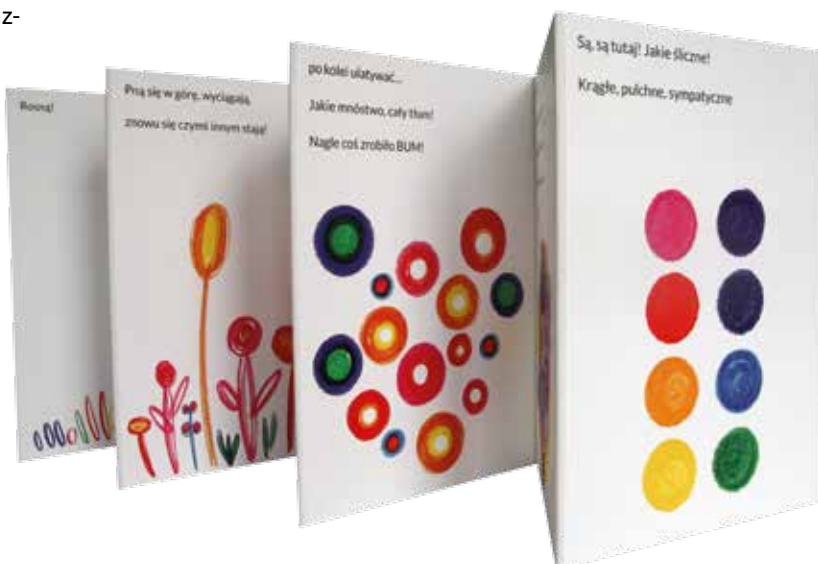
Na początku akcja prowadzona była poprzez stronę www.zrzutka.pl i media społecznościowe. Rozwieszano też plakaty i rozdawano ulotki. Sprawą zainteresowały się również media tradycyjne. Jednak w pewnym momencie organizatorzy zdali sobie sprawę, że tempo wpływania pieniędzy jest zbyt wolne i mogą nie zdążyć z zebraniem na czas potrzebnej kwoty. Postanowili więc uzupełnić dotychczasowe działania o zbiórki publiczne. Kwesty pod kościołami, w szkołach, kiermasze ciast – wszystko, by dotrzeć do jak największej liczby ludzi. Pomoc zaoferowały również apteki i inne zaprzyjaźnione firmy.

Dzięki temu udało się zebrać więcej niż zakładano, czyli blisko 40 tys. zł! To zaś zaowocowało wyprodukowaniem nie 100, jak zakładano na początku zrzutki, ale 150 książeczek dotykowych, w tym także tytułu w języku angielskim, dzięki czemu część książeczek trafi także do instytucji zagranicznych.

Ostatnią przeszkodą okazała się pandemia. Z jej powodu organizatorzy musieli wstrzymać wysyłkę książeczek do 28 organizacji zajmujących się wspieraniem osób niewidzących i niedowidzących, a także do największych bibliotek w kraju, do momentu, gdy wrócą one do normalnego funkcjonowania. Mimo wszystkich przeszkód przesyłka została już wysłana i wkrótce ucieszy tysiące dzieci w kraju i za granicą.

– Zaprojektowane książki są w pełni uniwersalne, adresowane do wszystkich dzieci: widzących, niedowidzących i niewidomych. Przestrzenne obrazy w książkach umożliwiają rozwój wyobraźni, zmysłu

orientacji przestrzennej, pamięci, kreatywności. Można je zdecydowanie uznać za urozmaicenie oferty książek dla dzieci zdrowych. Mamy nadzieję, że nasz projekt będzie początkiem trwającej długie lata produkcji książek dotykowych, a zebrane przez nas fundusze pozwolą na późniejsze tańsze ich wytwarzanie i większą dostępność na rynku – podsumowują organizatorzy.

Akcję „Lato w mieście”, jak co roku, organizuje także Młodzieżowy Dom Kultury im. K. I. Gątczyńskiego / Fot. archiwum MDK im. K. I. Gątczyńskiego

Wakacje w Krakowie

Wiele krakowskich instytucji kultury przygotowało specjalną, wakacyjną ofertę dla dzieci. Zajęcia będą odbywać się w małych grupach, z zachowaniem szczególnych środków bezpieczeństwa i zgodnie z obowiązującymi zaleceniami sanitarnymi.

Anna Latocha

Choć tegoroczne wakacje są inne niż zwykle i wszyscy powinniśmy przestrzegać dodatkowych zasad bezpieczeństwa chroniących przed zarażeniem koronawirusem, nie oznacza to, że lato w mieście będzie nudne. Wręcz przeciwnie! Krakowskie instytucje kultury przygotowały specjalną wakacyjną ofertę dostosowaną do obecnych warunków.

W CKP, Dworku i Forum Kultury

Lato 2020 z Centrum Kultury Podgórze (www.ckpodgorza.pl) dla dzieci w wieku szkolnym to m.in. warsztaty podróżnicze, pokaz iluzji, warsztaty robienia latawców i balonów latających, Dziecięca Olimpiada Sportowa, a także mnóstwo ciekawych gier i zabaw w plenerze oraz spacerów tematycznych. Do tego spektakle teatralne, kurs piosenki aktorskiej i rozmaite zajęcia – zarówno indywidualne, jak też w małych grupach. Coś ciekawego dla siebie znajdzie każdy: dzieci, młodzież i dorośli.

W ramach wakacyjnej oferty Krakowskie Forum Kultury (krakowskieforum.pl) zaprasza na półkolonie artystyczne organizowane przez Fundację Sztukarnia, „Spacery nie tylko historyczne: Kobiety Krakowa”, wystawy i prezentacje dzieł artystów krakowskich, warsztaty teatralne i artystyczne, projekt „Kino Latino” oraz Laboratorium Sztuki Rodzinnej i Dziecięcej

„Miko”. Przed nami także weekendowe Koncerty Promenadowe odbywające się w altanie na Plantach (więcej na str. 24).

Centrum Kultury Dworek Białoprądnicki (dworek.eu) zaprasza na letnie warsztaty, w ramach których proponuje ciekawe aktywności dla dzieci w różnym wieku, a także dla całych rodzin. W programie m.in. warsztaty dla młodszych dzieci poświęcone tematom związanym ze środowiskiem naturalnym „Z natury lis”, „Akademia Popotam” dla dzieci w wieku szkolnym oraz wakacyjne warsztaty taneczne dla różnych grup wiekowych. Nie zabraknie również warsztatów plastycznych i jogi.

Ciekawe propozycje przygotowały także filie Dworku. Klub Kultury „Przegorzały” zaprasza na wakacyjne zajęcia wokalne, językowe oraz plastyczne. Klub Kultury „Chełm” proponuje plener rysunkowo-malarski, warsztaty przyrodnicze i muzyczne. Klub Kultury „Paleta” zaprasza na ul. Wrocławską na „Artystyczne lato z Paletą”, a zainteresowani fotografią, nauką gry na gitarze czy tworzeniem mozaik powinni sprawdzić ofertę Klubu Kultury „Wena” (więcej na str. 15). Z kolei Klub Kultury „Mydlniki” zaprasza do swojej siedziby przy ul. Balickiej, gdzie odbywają się „Letnie kursy mistrzowskie” – w programie m.in. kursy instrumentalne, rysunku, szydełkowania, ceramiki, a także Miniognisko Artystyczne „aDlaczego” dla najmłodszych dzieci (3–5 lat) pod hasłem „Co w trawie piszczy”.

Zachęcamy także do wykorzystania wakacji do jeszcze lepszego poznawania naszego miasta.

Nowohuckie lato

Na wakacyjną nudę nie pozwolą także animatorzy Ośrodka Kultury im. C. K. Norwida (okn.edu.pl). W planach są warsztaty wakacyjne dla dzieci, jakie instytucja z powodzeniem organizuje już od wielu lat, ale z uwagi na obowiązujący reżim sanitarny ich formuła zostanie odpowiednio zmodyfikowana. Animatorzy z różnych filii „Norwida” potęgą siły, aby wspólnie, bezpiecznie i ciekawie wypełnić czas dzieciom, które spędzają lato w mieście. Na uczestników czeka szereg inspirujących propozycji, m.in. warsztaty rysunku i malarstwa, ceramiki, tworzenia makram, a także działania w ramach projektów „Dotknij sztuki”, „Letnia Akademia Folkloru” czy „Kreacje. W sieci kultury”. Dla dzieci przygotowane zostały także warsztaty bajkowe, aktorskie, plastyczne i recyklingowe. Nowohuckie Laboratorium Dziedzictwa Ośrodka Kultury im. C. K. Norwida proponuje

wakacyjne wyprawy po Nowohuckich Łąkach i spacer, m.in. wzdłuż Dłubni.

Krakowianie nie tylko z Nowej Huty nie mogą także przegapić atrakcji przygotowanych przez Nowohuckie Centrum Kultury (nck.pl). Pod hasłem „Nie ma nudy w wakacje” odbywać się będą rozmaite zajęcia edukacyjne, muzyczne, taneczne, teatralne, plastyczne i rekreacyjne. NCK przygotowało propozycje dla różnych grup wiekowych i jednocześnie przypomina o wciąż dostępnej, bogatej ofercie on-line.

Z kolei Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta (krakownh.pl) przygotowuje półkolonie w wybranych klubach (Zakole, Dukąt, Jędrus) oraz pojedyncze warsztaty dla dzieci i młodzieży. W planach są m.in. warsztaty plastyczne, rękodzieła, cyrkowe, żonglerskie, ruchowe, logorobotyki i ekologiczne.

Ośrodek Kultury Zespół Pieśni i Tańca „Krakowiacy” organizuje akcję „Lato w mieście – wakacyjne podwórko”, w ramach której odbędą się zajęcia gimnastyczno-taneczne i wokalne, zabawy podwórkowe, pokazy kinowe, zajęcia świetlicowe, spacer. „Krakowiacy” organizują także obóz letni dla młodzieży.

Półkolonie w MDK-u

Młodzieżowy Dom Kultury im. K. I. Gałczyńskiego zaprasza dzieci w wieku 7–12 lat na półkolonie w ramach akcji „Lato w mieście”. W tym roku zaplanowano pięć

tygodniowych turnusów (od 30 czerwca do 31 lipca), wydłużono też godziny zajęć (8.00–16.00). Spotkania odbywają się w filii MDK przy ul. Na Wrzosach 57, w grupach maks. 12-osobowych. W bogatej ofercie znalazły się m.in. warsztaty plastyczne, muzyczno-wokalne, taneczne i teatralne prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę, wycieczki (np. Szlakiem krakowskich parków), gry i zabawy na świeżym powietrzu. Planowane są też projekcje filmów w ramach Wrzosowego Kina Letniego. Szczegóły dotyczące programu, zapisów i procedur bezpieczeństwa można znaleźć na stronie: www.mdkga.edu.pl, w zakładce: Akcja „Lato w mieście”.

***

Szczegółowe informacje o propozycjach poszczególnych instytucji oraz warunkach korzystania z oferty (w tym o wytycznych sanitarnych) dostępne są na stronach internetowych placówek oraz ich profilach w mediach społecznościowych.

Zachęcamy także do wykorzystania wakacji do jeszcze lepszego poznawania naszego miasta – czyli do zwiedzania Krakowa nieodkrytego – i przypominamy o atrakcyjnych rabatach oferowanych od 1 lipca przez krakowskie muzea i wielu parterów komercyjnych w ramach akcji #zwiedzaj Kraków, towarzyszącej kampanii „Kraków nieodkryty”.

Półkolonie w Arenie

Zapraszamy karateków na półkolonie w dojo w TAURON Arenie Kraków – obóz stacjonarny, peten ruchu i atrakcji. Akademia Karate Tradycyjnego Niepołomice–Kraków organizuje w wakacje trzy turnusy.

Katarzyna Fiedorowicz-Razmus

O piekę nad dziećmi będą pełnić nasi instruktorzy – medaliści mistrzostw Polski, Europy i świata. Gwarantujemy dobrą zabawę, spacer, treningi, zwiedzanie ciekawych miejsc. Zapraszamy dzieci od 5. r.ż. Wśród atrakcji są m.in. kino, ścianka wspinaczkowa, park trampolin, kryta pływalnia, bilard, kręgle, spacer, gry i zabawy integracyjne, konkursy sprawnościowe. Wszystkie turnusy odbywają się od poniedziałku do piątku, w godzinach 9.00–17.00. W programie obozu śniadanie i obiad. Liczba miejsc jest ograniczona. Zapisy na półkolonie odbywają się za pośrednictwem formularza

- Termin I: 13–17 lipca (dojo w TAURON Arenie Kraków)
  - Termin II: 3–7 sierpnia (dojo w TAURON Arenie Kraków)
  - Termin III: 24–28 sierpnia (dojo w TAURON Arenie Kraków)
- Koszt: 490 zł (każda kolejna osoba z rodziny płaci o 50 zł mniej).

zgłoszeniowego dostępnego na stronie: tauronarenakrakow.pl. Więcej informacji można uzyskać pod numerami tel. 12 346-42-00, 533 508 499 oraz e-mailowo: biuro@karate4u.pl.

Wakacje z Klubem Kultury „Wena”

Jak co roku w Klubie Kultury „Wena”, filii Centrum Kultury „Dworek Białoprądnicki”, nie zabraknie wakacyjnych atrakcji.

Ci, którzy chcą nauczyć się lepszego utrwalania wakacyjnych wspomnień, z pewnością nie powinni ominąć warsztatów fotografii od podstaw połączonych z częścią praktyczną i fotografowaniem w plenerze, które poprowadzi artysta fotografik dr Agnieszka Jaworska. Zajęcia przeznaczone są dla dorosłych, a odbędą się w terminie 11–12 lipca, w godz. 10.00–17.00. Kolejna propozycja – również dla dorosłych – to „Maraton malarski”, czyli trzy intensywne spotkania, na których uczestnicy zmierzą się z trzema nietypowymi technikami malarskimi. Na pamiątkę pozostaną im trzy dzieła i umiejętności! Spotkania 10, 15 i 22 lipca w godz. 18.00–21.30 poprowadzi Paulina Stasik.

Z kolei dla młodzieży i dzieci od 8 r.ż. przygotowano nie lada gratkę: profesjonalny kurs DJ-a. Jego uczestnicy poznają budowę utworów, tajniki miksowania muzyki, wymagania sprzętowe i spróbują zbudować swój warsztat pod okiem profesjonalnego DJ-a Marcina Postawy.

Dla miłośników muzyki przeznaczony jest także intensywny kurs nauki gry na gitarze dla dorosłych, młodzieży i dzieci od 8. r.ż. To oferta zarówno dla początkujących, jak i dla zaawansowanych. Kurs składa się z pięciu 1,5-godzinnych spotkań, a poprowadzi go Krzysztof Nakończy.

Ostatnią propozycją są warsztaty artystyczno-kulturalne „Cztery żywioły” dla dzieci w wieku 7–12 lat. To energiczne i różnorodne zajęcia prowadzone przez doświadczoną kadrę w terminie 13–24 lipca, w godz. 9.00–14.00.

Klub „Wena” działa zgodnie z aktualnymi wytycznymi sanitarno-epidemicznymi. Na zajęcia zapisywać się można przez stronę internetową wena.dworek.eu/zapisy, a informacje są udzielane pod numerem tel. 533 356 094. (AM)

fot. Bogusław Świerzowski

Alicja Zioto

licencjonowana przewodniczka z 9-letnim stażem pracy w zawodzie. Pochodzi z Podkarpacia, ale – jak mówi – wychowała się w kulcie Krakowa, dokąd często jeździła z rodzicami – fanami muzycznej twórczości krakusów – Andrzeja Sikorowskiego i Grzegorza Turnaua. Ulubione miejsce – Kazimierz. Pytana o zawodowe cele żartuje, że każdą grupę – zwłaszcza dzieci – chce oprowadzić tak, żeby czas z nią spędzony nie był najstarszym ogniwem ich wycieczki. Od niedawna przy użyciu drona tworzy wirtualne wycieczki po Krakowie, które można oglądać na YouTube na kanale „Chodźże na wycieczkę” i na Facebooku na profilu o tej samej nazwie

Chcesz przeczytać o ciekawych miejscach, historiach i ludziach związanych z Krakowem, aby jeszcze lepiej przygotować się do zwiedzania miasta? Zajrzyj na www.krakow.travel, gdzie Alicja Zioto będzie dzielić się z nami swoją wiedzą o Krakowie.

Miasto niewyczerpalnych możliwości

O tym, czy Kraków można zwiedzać wielokrotnie, za każdym razem odkrywając jego inne strony, z Alicją Zioto, krakowską przewodniczką, rozmawia Joanna Korta.

Kiedy pada hasło „największe atrakcje Krakowa” większość z nas recytuje: Wawel, Sukiennice, kościół Mariacki. A Pani co przychodzi na myśl?

Alicja Zioto: Odkąd zaczęłam oprowadzać turystów po Krakowie w 2009 r., trochę zmieniło się rozłożenie akcentów. To, co się pamięta z wycieczek szkolnych w dzieciństwie: Barbakan, Brama Floriańska, Rynek Główny, okno papieskie, Uniwersytet Jagielloński, Kanonicza, Wawel, to nadal są hity, bez zobaczenia których żaden zwiedzający nie wyjedzie z Krakowa. Ale zainteresowanie turystów sięga dalej. Dawniej propozycja zwiedzania dzielnicy żydowskiej często wychodziła ode mnie. Dziś z inicjatywy samych turystów na Kazimierzu spędzam więcej czasu niż na Starym Mieście. Turystycznie te dwie dzielnice stały się właściwie równorzędne. Wzrosło również zainteresowanie Nową Hutą i Podgórzem. W ostatnich latach przybyło też infrastruktury i instytucji, które działają na turystów jak magnes. Wystarczy wymienić kładkę o Bernatka czy Fabrykę Schindlera. Z mojej perspektywy wyraźnie widać zatem wyjście z centrum.

Czym ostatnio zaskoczyło Panią miasto?

AZ: Podczas pandemii wraz z mężem sięgnęłam po drona, aby pokazać zainteresowanym miasto nie z perspektywy chodnika, a gołębia. To otworzyło przede mną nowe możliwości opowiadania o Krakowie, których nie mam, pokazując miasto grupom – nie jestem ograniczona czasem i przestrzenią. Efekt można zobaczyć na YouTube na kanale „Chodźże na wycieczkę” – filmy można też oglądać na naszym profilu na Facebooku. Poza tym niedawno robiłam pracę na konkurs dla przewodników ogłoszony przez Muzeum Krakowa, w którym zadaniem było opracowanie trasy po mieście do zwiedzania indywidualnego. Postanowiłam opisać coś, co już dawno chodziło mi po głowie – ciągle funkcjonujące na Kazimierzu zakłady rzemieślnicze. Sama zmieniałam się w turystkę i z moim synem w nosidle zaczęłam na nowo odkrywać Kazimierz – dzielnicę, którą, jak mi się wydawało, znałam bardzo dobrze. Co prawda znałam te miejsca z widzenia, z usług niektórych sama korzystałam, ale nie miałam pojęcia, że odkryję tu tak rewelacyjnych ludzi i niepowtarzalny klimat. To Kraków, którego większość przyjezdnych, a nawet samych mieszkańców, kompletnie nie zna. Wierzę, że skoro mamy modę na zero waste czy „do it yourself”, właśnie takie oblicze miasta wielu może zaintrygować.

Co w ostatnich latach zmieniło się jeszcze w Krakowie i co powinno zwrócić uwagę turystów?

AZ: Nie wiem, czy zdajemy sobie z tego sprawę, ale w Krakowie mamy światowej klasy muzea, których wciąż przybywa. Wiadomo, część z nich jest bardziej atrakcyjna dla Polaków niż dla cudzoziemców. Tak jest np. w przypadku Galerii Sztuki Polskiej w Sukiennicach. Dla nas to właściwie muzeum ikon – Malczewski, Matejko, Chełmoński – wszystko to, co jest w podrycznikach, tam wisi na ścianach. Cudzoziemcy z większością z nich stykają się pierwszy raz. Podobnie jest z Wawelem, który jest dla nas niczym świątynia. Ale mamy też muzea, które dla wszystkich są pełne objawień. Wystarczy wymienić Muzeum Krakowa z Fabryką Schindlera i Podziemiami Rynku. Są też fantastyczne wystawy, które są mniej znane. Przykład? Fundacja im. Wisławy Szymborskiej zrobiła „Szufladę Szymborskiej” w Kamienicy Szotałskich – moim zdaniem jedną z najlepszych wystaw w Krakowie, w dodatku bezpłatną!

A jeśli komuś nie po drodze do muzeum?

AZ: Szukajmy natury! Mamy Las Wolski – tak lubiany przez krakowian. W jego obrębie są dwa kopce, które ambitni mogą zdobyć na rowerze. A dzieciom można pokazać zoo i nowe Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza”. Do tego klasztor Kamedułów i obserwatorium astronomiczne UJ. Łąki Nowohuckie to ogromna, dzika przestrzeń, w której można poobcować z naturą. Polecam spływy kajakowe rzeką Dłubnią czy żeglownię na Bagrach. Wakacje to naprawdę idealny moment, aby się przekonać, że Kraków to miasto niewyczerpalnych możliwości.

**WYRWIJ
I ZABIERZ
ZE SOBĄ!**

**BADŹ
TURYSTY-
STĄ
W SWO-
IM
MIEŚ-
CIE**

Zwiedzaj Kraków!

Znajdź nas:

@badzturysta

facebook.com/badzturysta

www.badzturysta.pl

KRAKOWSKIE BIURO FESTIWALOWE - INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Z fizyką za pan brat, czyli spacer dla fanów nauki, odkryć i eksperymentów

CZAS: 4H ▲ PLENER ► CZĘŚCIOWO PŁATNE

Jak to działa? Skąd się wzięło? Jak szybko jedzie? Kiedy odbył się pierwszy lot samolotem? Lista dziecięcych pytań nie ma końca, poszukajmy więc odpowiedzi przynajmniej na niektóre z nich.

Naszą naukowo-motoryzacyjną podróż zaczynamy w **Muzeum Lotnictwa Polskiego**, gdzie poznamy fascynujący świat asów przestworzy. Muzeum zajmuje część terenu oraz obiektów dawnego lotniska wojskowego Rakowice-Czyżyny, jednego z najstarszych stałych lotnisk w Europie. Na częściowo plenerowej wystawie prezentowane są samoloty, śmigłowce, szybowce, silniki lotnicze – często unikatowe zabytki światowego lotnictwa, m.in. jeden z pierwszych samolotów francuskich z 1909 roku, jeden z dwóch zachowanych na świecie egzemplarzy polskiego RWD-13 z lat 30. XX wieku, rosyjska latająca łódź Grigorowicz M15 czy niemiecki samolot zwiadowczy Aviatik C.III. W sali edukacyjnej znajdziemy m.in. fotele lotnicze, symulator lotu i kokpit.

Z podniebnej wyprawy wracamy na ziemię i zapraszamy na odpoczynek do **parku Lotników Polskich**. Na obszarze ponad 30 hektarów powstały place zabaw, boiska do koszykówki, alejki dla rowerzystów czy siłownia pod gołym niebem. Tu warto zaplanować chwilę relaksu: młodszym dzieciom polecamy Smoczy Skwer ze zjeżdżalnią, „malpim gajem” i ścianami wspinaczkowymi, na starszaków czekają m.in. pumptrack czy Street Workout Park Arena. Pumptrack jest specjalnie zaprojektowanym rowerowym torem przeszkód składającym się z garbów, zakrętów profilowanych oraz małych „hopek”, ułożonych w takiej kolejności, by możliwe było rozpędzenie się i utrzymywanie prędkości bez konieczności pedalowania. Przy parku od strony ulicy Lema zlokalizowana jest Aleja Podróżników, Odkrywców i Zdobywców poświęcona m.in. Markowi Kamińskiemu, Arkademu Fiedlerowi, Janowi Potockiemu czy Tony’emu Halikowi. Posadzono tam 30 dębów, przed którymi stoją postumenty opatrzone tablicami opisującymi polskich odkrywców.

Na obrzeżach parku Lotników Polskich położony jest największy w Polsce i należący do najnowocześniejszych na świecie halowy obiekt widowiskowo-sportowy, w którym odbywają się przede wszystkim zawody sportowe i koncerty. Podziwiając imponującą sylwetkę **TAURON Areny Kraków** (położonej zaledwie 4 kilometry od Rynku Głównego), możemy złapać oddech i wzmocnić siły w otaczającej ją strefie odpoczynku Arena Garden, która rozłożyła się tu na całe lato i zaprasza na małe (albo i duże!) co nieco z licznych foodtrucków, a także atrakcje dla rodzin z dziećmi. Zapowiedzi wydarzeń oraz szczegółowe informacje znajdziecie na stronie internetowej obiektu: tauronarenakrakow.pl.

Na zakończenie czeka nas prawdziwa gratka dla młodych fizyków – **Ogród Doświadczeń**, czyli idealne miejsce dla odkrywców, którzy czują potrzebę własnoręcznego sprawdzenia „jak to działa?”. Wszystkie urządzenia prezentowane są w plenerze, a podczas spaceru po Ogrodzie poznamy prawa przyrody poprzez bezpośrednie doświadczenie – odczuwając je własnymi zmysłami. Na powierzchni około 6 hektarów rozmieszczono 70 urządzeń demonstrujących zjawiska z tak różnych dziedzin, jak mechanika, optyka, hydrostatyka, magnetyzm czy akustyka – np. kołyska Newtona, dziurawy labirynt, rura głosowa, kamienne cymbały, kalejdoskop, pryzmat i wir wodny. Znajdują się tu również dwie ekspozycje: geologiczna „Geo-gródek” i sensoryczna „Zapachowo”. Zabłądzić na małą chwilkę możemy w zielonym labiryncie „Lem-birynt” z cytatami z dzieł Stanisława Lema, najsłynniejszego polskiego pisarza science fiction i futurologa, twórcy opowiadań o pilocie Pirxie, na którego cześć nazwano również planetoidę 3836 Lem. Warto tu zaglądać częściej: w tym sezonie w Ogrodzie pojawiły się nowe instalacje interaktywne, kolejne atrakcje (m.in. syntetyczny tor saneczkowy i zestaw do curlingu), a wkrótce zostanie otwarte planetarium. Tu nie można się nudzić!

oprac. Barbara Fijał / Kids in Kraków

Punkty na trasie:

1. Muzeum Lotnictwa Polskiego
2. Park Lotników Polskich
3. TAURON Arena Kraków
4. Ogród Doświadczeń im. Stanisława Lema

Szlakiem kopców

„W dżdżyste dni chodzi się na spacer na Planty [...], a w piękną pogodę na Błonie [...] albo do Lasu Wolskiego” – tak pobyt w Krakowie wspominał w swoich *Podróżach do Polski* Jarosław Iwaszkiewicz. Nasze miasto może poszczycić się nie tylko wspaniałymi zabytkami i perłami architektury, ale także licznymi terenami zielonymi, które są wspaniałym miejscem relaksu i odpoczynku. Jeśli jeszcze nigdy nie mieliście okazji dotrzeć do Lasu Wolskiego i przemierzyć Szlaku Dwóch Kopców – czas nadrobić zaległości, a wakacje są po temu najlepszą sposobnością!

Ta trasa to propozycja dla doświadczonych piechurów. Wędrówkę rozpoczniemy od Błoni, które obok Bulwarów Wiślanych oraz Plant są ulubionym miejscem spacerów i odpoczynku krakowian na łonie natury. Ta 48-hektarowa łąka jest oddalona zaledwie o 15 minut spacerem od Rynku Głównego. Przez kilka wieków Błonia służyły głównie jako pastwisko, a wypas krów został tu zakazany dopiero w 1965 roku, kiedy otwarto Hotel Cracovia. Obecnie jest to popularne miejsce organizacji festynów i spotkań, a także indywidualnej i rodzinnej rekreacji. Rozciąga się stąd piękny widok na Las Wolski i kopiec Kościuszki, tutaj także znajdują się upamiętniające wielkich Polaków: kamień papieski oraz głaz poświęcony Józefowi Piłsudskiemu.

Chcąc zdobyć kopiec Kościuszki od strony Błoni, musimy pokonać mostek na Rudawie przy ulicy Piastowskiej. Następnie skręcamy w ulicę Królowej Jadwigi i szukamy niewielkiej, ozdobionej urokliwymi modernistycznymi willami uliczki Hofmana, która pnie się stromo w górę. Ciekawostką jest

fakt, że w jej okolicy archeolodzy odkryli wielkie składowisko kości mamutów! Po drodze mijamy pierwszy z budynków należących do zespołu fortu „Kościuszko”. Odbijamy w aleję Małeckiego – ona doprowadzi nas do alei Waszyngtona, którą wędrujemy już pod sam kopiec Kościuszki.

Symboliczną mogiłę Tadeusza Kościuszki – bohatera zasłużonego najpierw w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych, a następnie w obronie niepodległej Polski – usypiano na wzór wczesnośredniowiecznych kopców Krakusa i Wandy. W jej budowie w latach 1820–1823 uczestniczyli Polacy z wszystkich trzech zaborów. Miejsce pamięci szybko stało się odzwierciedleniem idei solidarnej walki „za naszą i waszą wolność”, przypominało Polakom bohaterskie czasy i dodawało im otuchy. W połowie XIX wieku kopiec został przejęty przez austriackie wojsko i włączony w system fortyfikacji Twierdzy Kraków budowanych w granicach i wokół miasta. Dziś w zabudowaniach wojskowych można oglądać wystawy poświęcone Tadeuszowi Kościuszce i innym bohaterom narodowym, a także Twierdzy Kraków i krakow-

BADŹ
TURYSTA
W SWOIM
MIEŚCIE

skim kopcem. Przy kopcu znajduje się również siedziba rozgłośni radiowej RMF FM.

Warto odpocząć chwilę w cieniu drzew, gdyż przed nami długi – ale i najpiękniejszy! – odcinek trasy wiodący zielonym szlakiem do Lasu Wolskiego. Najpierw ruszamy asfaltową drogą ku budynkom najmłodszej sceny Teatru Bagatela – powojkowej Strefy K-805. Wkrótce, minąwszy niezwykłą i opatrzoną tablicą z żartobliwym napisem Ławeczkę Pana Wacława, opuszczamy alejkę i (podążając wciąż zielonym szlakiem) wchodzimy

w las. Po stromym zejściu zobaczymy piękną panoramę Krakowa. Gdy już nasyćmy się tym widokiem, ruszamy dalej, w kierunku dobrze znanej wszystkim amatorom wspinaczki skałki Strzelnica.

Mijamy mur skalny i po chwili znów znajdujemy się „w mieście”. Zielony szlak prowadzi dalej ulicą Cedrową, by następnie przez uliczkę Poniedziałkowy Dół skierować piechura w stronę wąskiego i stromego wąwozu o tej samej intrygującej nazwie, która nie tyle odzwierciedla stan ducha wielu z nas na początku tygodnia, co upamiętnia dawnego właściciela dolinki Józefa Poniedziałka. Wąwóz prowadzi do miejsca, w którym przed laty stała... Baba Jaga! Po tym słynnym drewnianym kiosku ze słodyczami i oranżadą zostało dziś jedynie wspomnienie i nazwa przystanku autobusowego. Stąd już tylko dwa kroki do jednego z najbardziej urokliwych miejsc w całym Lesie Wolskim – **Panińskich Skał**. Chyba każdy krakus zna legendę o siostrach norbertankach, które podczas najazdu tatarskiego na Kraków szukały schronienia w tutejszych wąwozach. Zakonnice zostały wówczas cudem

ocalone od śmierci i pohańbienia – siła ich modlitwy sprawiła, że skałki zamknęły się za nimi, udaremniając Tatarom dalszą pogoń.

Spod Panińskich Skał ruszamy dalej i trzymając się wciąż zielonego szlaku, docieramy do **kopca Piłsudskiego**. Położony na wzgórzu Sowiniec największy z krakowskich kopców wzniesio-

no w latach 1934–1935. Upamiętnia on postać Józefa Piłsudskiego – twórcę Legionów, marszałka i Naczelnika Państwa w odrodzonej II Rzeczypospolitej, symbol polskiej niepodległości. Widok rozciągający się z wierzchołka jest wyjątkowy – panorama miasta i okolicznych miejscowości wylania się stopniowo ponad zielonym dywanem drzew, w pełni wynagradzając nam długą, liczącą ponad siedem kilometrów wędrówkę. Choćby dla tego efektu – warto ją podjąć!

oprac. Justyna Skalska / Kraków Travel

Tramwajem po przygodę!

Czy wiecie, że po Krakowie można podróżować nie tylko w przestrzeni, ale i w czasie? Na te niezwykle wycieczki zaprasza Krakowska Linia Muzealna!

Specjalna linia tramwajowa oznaczona numerem „0” kursuje po naszym mieście w okresie letnim – w tym roku na krakowskie ulice wyjechała już 28 czerwca i można z niej korzystać w każdą niedzielę i święto aż do 20 września na trasie z ulicy Dajwór do Cichego Kąca i z powrotem. Podróż wagonami tramwajowymi z roku 1925, 1938 czy lat 50. XX wieku przypomni nam klimat dawnego Krakowa. A jeśli będziecie mieć szczęście, może wam się trafić przejazd „gracówką” – to pradziadek (prababcia?) dzisiejszego bombardiera, najstarszy egzemplarz w kolekcji MPK w Krakowie, pochodzący z 1912 roku!

Dodatkowe atrakcje będą czekać na nas 19 lipca, 15 sierpnia i 20 września – wówczas zabytkowym taborem tramwajowym ruszymy także z Kazimierza aż do Nowej Huty. Ponadto w te dni na trasy odpowiadające różnym historycznym przebiegom linii komunikacyjnych wyjadą autobusy sprzed lat, wśród nich kultowy „ogórek” – Jelcz 272MEX. Szczegółów szukajcie na stronie internetowej Krakowskiej Linii Muzealnej.

Na przejazdy zapraszają: Krakowski Klub Modelarzy Kolejowych, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Krakowie, Zarząd Transportu Publicznego w Krakowie i Muzeum Inżynierii Miejskiej.

www.muzealna.org

Odwiędź nas w InfoKraKów!

Punkty Sieci Informacji Miejskiej i Turystycznej InfoKraKów działają w dziewięciu lokalizacjach naszego miasta. Większość z nich jest położona w samym centrum, dzięki czemu są łatwo dostępne zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających KraKów turystów. Można w nich zasięgnąć praktycznych i turystycznych informacji o mieście oraz otrzymać bezpłatne mapy InfoKraKów i Kids in Kraków, miesięcznik kulturalny „Karnet”, przewodniki Kids in Kraków dla rodzin z dziećmi czy materiały o Małopolsce.

Mało kto wie jednak, że punkty InfoKraKów mieszczą się często w budynkach o bogatej i ciekawej, a czasem także zapomnianej historii. Dlatego dziś mamy dla was opowieść o naszym punkcie zlokalizowanym przy ulicy Szpitalnej 25. Ten adres wskazywałby na usytuowanie w jednej z kamienic przy tej pięknej ulicy Starego Miasta, lecz w rzeczywistości to osobny budynek znajdujący się na Plantach, za Teatrem im. Juliusza Słowackiego i tuż przy przejściu podziemnym.

Historia tego niewielkiego budynku sięga 2. połowy XIX wieku, kiedy krakowska firma Rząca i Chmurski produkująca wody spożywcze (czyli mineralne, sodowe itp.) wybudowała w tym miejscu drewniany kiosk, w którym można było kupić oferowane przez nich produkty, takie jak „Higieniczna woda sodowa” czy „Kwaśna woda sodowa mocniejsza”.

W latach 30. XX wieku drewnianą konstrukcję zastąpiono muryowanym pawilonem, zbliżonym kształtem do tego dzisiejszego. W pijalni wód spacerujący po mieście krakowianie gasili pragnienie aż do końca okresu międzywojennego. Po wojnie charakterystyczny budynek rozebrano, by... ponownie go odbudować w latach 90. Wówczas rozgościł się tu bar „Wojtek”, w którym serwowano szybkie przekąski.

Ostatnim (jak dotąd) akordem w historii tego niepozornego obiektu było przekształcenie go na potrzeby Punktu Informacji Miejskiej i Turystycznej. Ze względu na bliskość dworca kolejowego i autobusowego, a także ważnego węzła przesiadkowego komunikacji miejskiej to ważne miejsce dla mieszkańców i przyjezdnych – wiele osób poszukuje tu informacji o połączeniach tramwajowych i autobusowych, a także kolejowych oraz drogowych. Dla turystów zaś to często pierwsze miejsce, w którym zasięgają informacji o Krakowie.

InfoKraKów ul. Józefa 7

12 354 27 28

jozefa@infokrakow.pl

czynny codziennie: 9.00-17.00

InfoKraKów

Pawilon Wyspiańskiego

pl. Wszystkich Świętych 2

12 354 27 23

wyspianski@infokrakow.pl

czynny codziennie: 9.00-17.00

InfoKraKów Balice

ul. kpt. Medweckiego 1

12 354 27 18

balice@infokrakow.pl

czynny codziennie: 9.00-19.00

InfoKraKów ul. św. Jana 2

12 354 27 25

jana@infokrakow.pl

czynny codziennie: 9.00-19.00

InfoKraKów ul. Powiśle 11

12 354 27 10, 12 354 27 12

powisle@infokrakow.pl

czynny codziennie: 9.00-17.00

InfoKraKów Zgody 7

os. Zgody 7

12 354 27 14

zgody7@infokrakow.pl

czynny codziennie: 10.00-19.00

InfoKraKów Sukiennice

Rynek Główny 1/3

12 354 27 16

sukiennice@infokrakow.pl

czynny codziennie: 9.00-17.00

InfoKraKów ul. Szpitalna 25

12 354 27 20

szpitalna@infokrakow.pl

czynny codziennie: 9.00-17.00

InfoKraKów ICE KraKów

ul. Konopnickiej 17

12 354 27 38

icekrakow@infokrakow.pl

punkt nieczynny do odwołania

Znajdź nas:

@badzturysta

facebook.com/badzturysta

www.infokrakow.pl

facebook.com/InfoKraKow

www.badzturysta.pl

fot. archiwum prywatne

Widziane z galerii

W poszukiwaniu nowej normalności

Jeszcze niedawno po Rynku Głównym biegali goli uczestnicy wieczorów kawalerskich. Nikt chyba za nimi zbyt nie tęskni. No, może poza tymi, którzy na organizowaniu takich wydarzeń zarabiali. Dziś dzieją się na Rynku rzeczy nie mniej dziwne: senior wysprejował na Sukiennicach nazwisko Prezydenta RP, desperat próbował rozbić skarbonkę młotkiem do wybijania szyb, a pewien pan z sobie tylko znanych powodów najpierw polał kamiennego lwa strzegącego dostępu do wieży ratuszowej żrącą substancją, a następnego dnia próbował mu odczyścić „sierść” drucianą szczotką.

Oczywiście, do podobnych incydentów dochodziło i przed pandemią, więc można byłoby uznać, że powoli wracamy do normalności. Jaka jednak będzie ta nowa normalność dla Krakowa?

Niektórzy na przykład cieszą się z braku turystów i uważają, że ci wcale nie muszą wracać. Turystyczne do tej pory i wyludniające się części miasta trzeba na nowo zasiedlić (a jak się uda, to także zalesić), znaleźć inne źródła utrzymania miasta i będzie świetnie – to ich propozycja. Oczywiście trochę upraszcam, ale z grubsza oddaję ton komentarzy. Znajoma przewodniczka, która próbowała z nimi polemizować, wyszła z tego starcia mocno poturbowana psychicznie i gdy z nią rozmawiałem, była bardzo rozgoryczona (dowiedziała się, że właściwie jest niepotrzebna, a krakowscy przewodnicy są do niczego).

Wiceminister rozwoju Krzysztof Mazur nie odrzuca turystyki. Ma jednak swoją ideę: stawiamy na turystykę rodzinną, a nie lumpenturystykę. – Turystyka rodzinna jest bardziej opłacalna, bo osoby z dziećmi zostawiają więcej środków w mieście. Poza tym ich przyjazd wywołują mniej kosztów społecznych. Polski Bon Turystyczny jest więc dobrym powodem, by Kraków myślał o zmianie swojego modelu biznesowego – przekonuje.

Szukam w strategiach miejskich zapisów o lumpenturystyce (ładny zwrot, prawie jak menelowe+) i znaleźć nie mogę. Świetnie za to pamiętam miejskie działania marketingowe oparte o organizację wielkich festiwali – Sacrum Profanum, Misteria Paschalia, Festiwal Muzyki Filmowej, Festiwal Conrada czy Boską Komedię. Wiem, że artyści i melomani nigdy nie mieli w społeczeństwie wysokich notowań, ale żeby od razu nazywać ich lumpami?

Irytuje mnie cieszenie się ze skutków pandemii i cudowne pomysły pojawiające się w chwili narastającego kryzysu. Uważam, że powrót turystów jest Krakowowi potrzebny, i to powrót jak najszybszy, bo pozwoli się podnieść branży hotelarskiej, gastronomicznej i wielu innym, które z nimi współpracują. Nie mam wątpliwości, że miasto powinno, a nawet musi być przyjazne dla mieszkańców, żeby jednak naprawdę mogło takie być, musi też zarabiać.

Cieszy mnie szukanie nowych pomysłów na Kraków, byle były one w miarę logiczne. Rozumiem, że ładnie brzmi i pozwala się utrzymać w debacie o mieście, związanej zapewne z przyszłymi ambicjami politycznymi, zdanie o konieczności postawienia przez Kraków na turystykę rodzinną. Tyle że turystykę miejską i rodzinną trudno jest pogodzić. Z dziećmi na wakacje jeździ się nad morze, w góry, nad jeziora, a nie do wielkich miast. Wie o tym i wiceminister, bo szybko dodaje, że to pomysł dla całej Małopolski. Tak, ale niestety raczej nie dla Krakowa.

Wiem, że piszę dziś trochę chaotycznie, ale też chaotyczne są póki co pomysły na nową normalność w Krakowie.

Czy pijani uczestnicy wieczorów kawalerskich powrócą wkrótce na ulice? Mam nadzieję, że jednak nie, choć reklama, która pojawiła mi się pod tekstem o pomyśle wiceministra, zachęcała do rozpoczęcia wieczoru kawalerskiego w lokalu oferującym atrakcję w postaci rzucania toporkami do tarcz.

Ryszard Kozik, z urodzenia i zamieszkania nowohucianin, był dziennikarz „Gazety Wyborczej”, pracownik Muzeum Krakowa

Cieszy mnie szukanie nowych pomysłów na Kraków, byle były one w miarę logiczne. Rozumiem, że ładnie brzmi i pozwala się utrzymać w debacie o mieście, związanej zapewne z przyszłymi ambicjami politycznymi, zdanie o konieczności postawienia przez Kraków na turystykę rodzinną. Tyle że turystykę miejską i rodzinną trudno jest pogodzić. Z dziećmi na wakacje jeździ się nad morze, w góry, nad jeziora, a nie do wielkich miast. Wie o tym i wiceminister, bo szybko dodaje, że to pomysł dla całej Małopolski. Tak, ale niestety raczej nie dla Krakowa.

Dotknij sztuki – kultura dostępna dla dzieci

W nowohuckiej ARTzonie Ośrodka Kultury im. C. K. Norwida (os. Górali 4) rusza wyjątkowy projekt artystyczny inicjujący zmiany w myśleniu o małych dzieciach jako odbiorcach sztuki. Jego celem jest wsparcie rodzin z dziećmi wysoko wrażliwymi, z zaburzeniami przetwarzania sensorycznego.

Paulina Maciaszek

Wszystko, co wiemy o świecie, zawdzięczamy zmysłom. Poprzez zmysły biegnie droga do umysłu, uczuć, wyobraźni, kreatywności, przeżyć i wspomnień. Sztuka może pozytywnie wspierać zmysły dziecka, pobudzać je, regulować emocje, a nawet obniżyć poziom stresu. Problem pojawia się jednak wtedy, kiedy zwiększona wrażliwość malucha nie jest odpowiednio wspierana. ARTzona Ośrodka Kultury im. C. K. Norwida pomoże takim dzieciom i ich rodzinom. W świecie pełnym bodźców instytucja ta stanie się dla nich bezpieczną przystanią.

Projekt „Dotknij sztuki – kultura dostępna dla dzieci” obejmuje szereg działań artystycznych inicjujących zmiany w myśleniu o małych dzieciach jako odbiorcach sztuki. Jest on także odpowiedzią nowohuckiej instytucji na rosnącą liczbę dzieci z zaburzeniami integracji sensorycznej. Takie osoby mają utrudniony dostęp do kultury. Odwiedzanie muzeów, galerii i innych instytucji kulturalnych wywołuje u nich stres – powstaje blokada. To prowadzi do izolacji kulturowej, a w skrajnych przypadkach do wykluczenia.

Ośrodek Kultury im. C. K. Norwida – instytucja z 65-letnią tradycją – jest baczny

obserwatorem zmian kulturowych i społecznych. – Widzimy dużą zmianę w podejściu dzieci i ich opiekunów do obcowania ze sztuką. Świadomość tego, jak ważna jest to umiejętność i jak mocno może wpłynąć na ogólny rozwój dziecka, jest coraz większa. Zdolność obcowania ze sztuką jest jednak bardzo zróżnicowana. To widać, kiedy dziecko pierwszy raz przychodzi do galerii sztuki. Jest zafascynowane, ale ma też wiele pytań, na które trzeba mu odpowiedzieć. Dziecko należy w świat sztuki odpowiednio wprowadzić i pozwolić mu doświadczać. Czasem to przychodzi naturalnie, a czasem – coraz częściej – wymaga pomocy – mówi Beata Waško, wicedyrektor Ośrodka Kultury im. C. K. Norwida.

Wydarzenia organizowane w ramach projektu zostały dobrane tak, aby wspierać rodziny z małymi dziećmi na każdym jego etapie. Bazę stanowią cztery fazy: warsztaty twórcze dla dzieci i rodziców „Sztuka zmysłów”, festiwal „Zmysły niedocenione”, wystawa „Ślad sensoryczny – dotknij tej sztuki” oraz wydanie katalogu „Kultura dostępna sensorycznie”.

W lipcu rozpoczyna się realizacja pierwszej z nich. Na tym etapie odbędą się spotkania dla dzieci oraz ich opiekunów. Przyczynią się one do rozwoju

sensomotorycznego dziecka, pomogą poznać jego możliwości oraz zainicjują procesy sprzyjające budowaniu relacji rodzica i dziecka. W ofercie są m.in. warsztaty „Sensomotoryka smyka bryka”, „Sensorynki”, „Ruch rozwija”, „ContaKids”, „Sensosmyki”, „Symfonia sztuki” oraz teatr i kino przyjazne sensorycznie.

Na przelocie września i października odbędzie się festiwal „Zmysły niedocenione”. Organizatorzy kierują go w szczególności do rodzin z dziećmi o specjalnych potrzebach sensorycznych, ale także do specjalistów pracujących z dziećmi w instytucjach kulturalnych. Uczestnicy poznają zasady i dobre praktyki tworzenia zabaw i zajęć przyjaznych sensorycznie. W kolejnych miesiącach powstanie absolutnie wyjątkowa, interaktywna i pełna sensorycznych elementów wystawa. Podczas jej zwiedzania dzieci zostaną zaproszone do współtworzenia i doświadczenia sztuki w bezpośrednim kontakcie. Zwieńczeniem projektu będzie wydanie katalogu „Kultura dostępna sensorycznie”. Szczegółowe informacje i program znajdują się na stronie: www.artzona.okn.edu.pl.

Partnerem projektu jest Instytut Malarstwa i Edukacji Artystycznej Wydziału Sztuki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Projekt realizowany jest w ramach programu „Kultura Dostępna”. Dofinansowany został ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury oraz gminy miejskiej Kraków.

Rondo Hoovera / fot. Wiesław Majka

Kinga Stoszek

Inżynier, biznesmen, polityk, prezydent USA, a przede wszystkim wielki filantrop i przyjaciel Polski! Kraków w sposób szczególny uczcił postać Herberta Hoovera, który został patronem jednego z miejskich rond.

Herbert Hoover ma w Krakowie swoje rondo!

Imię Herberta Hoovera Rada Miasta Krakowa nadała rondu, które znajduje się w dzielnicy Zwierzyniec, w ciągu ul. Mirowskiej. Odstonięcia tablicy z nazwiskiem Hoovera dokonali 6 lipca prezydent Krakowa Jacek Majchrowski oraz konsul generalny USA w Krakowie Patrick Slowinski. W uroczystości wzięli też udział przedstawiciele Towarzystwa Jana Karskiego, które wnioskowało o taką właśnie formę uczczenia przez Kraków pamięci wielkiego przyjaciela Polaków i 31. prezydenta Stanów Zjednoczonych.

Rondo, które od teraz nosi imię Herberta Hoovera, jest częścią jednego z najruchliwszych szlaków komunikacyjnych otwierających Kraków na zachód. Znajduje się ono na trasie z lotniska w Balicach, prowadzącej do autostrady, niedaleko Wisły oraz stopnia wodnego Kościuszko, co jest nawiązaniem zarówno do tego łączącego Polskę i USA bohatera, jak i jednej z najbardziej rozpoznawalnych budowli wodnych w USA – zapory Hoovera. Bliskość Wisły i jej walory przyrodniczo-rekreacyjne powodują, iż wzdłuż ul. Mirowskiej i ronda przebiega chętnie wykorzystywana przez krakowian ścieżka rowerowa.

Herbert C. Hoover urodził się w 1874 r. w ubogiej rodzinie kowala i pastorki ze stanu Iowa. Wcześniej osierocony, został wychowany przez dalszą rodzinę, poznał ciężar biedy i samotności. Ciężka praca, wiara i upór w dążeniu do zdobycia wykształcenia sprawiły, że szybko zdobył najwyższe stanowiska, w tym sekretarza ds. handlu. W czasie I wojny światowej Hoover objął przewodnictwo nad Komisjami Pomocy w Anglii i Belgii, których zadaniem było m.in. zaopatrywanie potrzebujących

fot. archiwum Hoover Presidential Library

w żywność. W 1917 r. został przewodniczącym Food Administration, przekształconej później w Administrację Pomocy Amerykańskiej, która w latach 1921–1923 dostarczała do krajów europejskich żywność i lekarstwa. W 1929 r. Herbert Hoover zajął fotel prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Jedną z osób, które miały znaczący wpływ na życie Hoovera, był światowej sławy pianista i kompozytor Ignacy Jan Paderewski. Premiera rządu polskiego w 1919 r. i ideowego przywódcę Polonii amerykańskiej potoczyła z Hooverem wieloletnia przyjaźń sięgająca czasów studiów

Hoovera na Uniwersytecie Stanforda, w późniejszych zaś latach – współpraca na rzecz odrodzenia państwa polskiego i jego odbudowy po wojnie. W 1919 r. Hoover odwiedził Warszawę, Lwów, a następnie Kraków. W tym samym roku Uniwersytet Jagielloński, w uznaniu zasług na polu poprawy stanu zdrowia Polaków, nadał Herbertowi Hooverowi tytuł doktora honoris causa.

Sto lat później, w latach 2018 i 2019, dla uczczenia działań Herberta Hoovera na rzecz Polaków, a także w rocznicę 100-lecia nawiązania polsko-amerykańskich stosunków dyplomatycznych Miasto Kraków wraz z Konsulatem Generalnym USA w Krakowie i Polsko-Amerykańską Izbą Handlową, przy współpracy Polskiego Instytutu Filantropii, zorganizowało dwie edycje akcji „Hoover Table” (www.hoovertable.pl), której beneficjentem była młodzież z krakowskich placówek opiekuńczo-wychowawczych uczestnicząca w konkursie wiedzy o tym wybitnym mężu stanu. Wszyscy mieszkańcy Krakowa, którzy we wskazanym czasie odwiedzili restauracje biorące udział w projekcie, mogli usiąść i zjeść przy jednym ze specjalnie przygotowanych „stolików Hoovera”, dołączając do grona darczyńców, czyli krakowskich restauratorów oraz polskich i amerykańskich przedsiębiorców. Dzięki akcji „Hoover Table” w Krakowie ponownie ożyła pamięć o amerykańskim prezydencie-filantropie. Nowe rondo Herberta Hoovera z pewnością tę pamięć ugruntuje, inspirując nas dzisiaj do współczucia i niesienia pomocy tym, którzy w tej chwili najbardziej jej potrzebują.

Dworek on-line Koncerty na Plantach

Lato w Centrum Kultury „Dworek Białostradnicki” to nie tylko koncerty plenerowe, ale też wydarzenia on-line. Od początku lipca na facebookowym profilu, stronie internetowej i kanale YouTube Dworku pojawiać się będą m.in. nagrania koncertów oraz wywiady z artystami, którzy opowiedzą o swojej twórczości.

Maria Zimny

Wybitny polski pianista Paweł Kaczmarczyk nagrał dla Dworku solowy, improwizowany koncert, którego premiera odbędzie się 10 lipca o godz. 20.00. Artysta ten porusza się m.in. w obszarze jazzu i muzyki improwizowanej, czerpiąc również z klasyki i muzyki tradycyjnej.

Innym uznanym pianistą, którego koncert zaprezentujemy 17 lipca o godz. 20.00, jest Kuba Płużek. Nagrał on w dworkowej przestrzeni solową, wyimprowizowaną muzykę. Płużek uznawany jest za jednego z najbardziej kreatywnych i utalentowanych polskich muzyków. Na dworkowych kanałach dostępne jest też nagranie duetu wokalo-perkusyjnego Jorgosa Skoliasa i Antonisa Skoliasa, którzy zaprezentowali utwory z płyty „Kolos”. Nagrania te zostały zrealizowane w ramach programu „Zakupu dzieł” organizowanego przez Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK. Na kanałach Dworku dostępne są też dwa wywiady. Pierwszy to rozmowa z Yshaiem Aftermanem, który wraz ze swoim kwintetem miał wystąpić podczas koncertu z okazji 45-lecia centrum kultury. Wydarzenie zostało odwołane, spotkaliśmy się jednak z Yshaiem on-line, by porozmawiać o jego muzyce, inspiracjach, obejrzeć niektóre z jego instrumentów i posłuchać gry. Afterman to izraelski mistrz instrumentów perkusyjnych, który także komponuje, śpiewa i pisze teksty piosenek.

Do końca lipca zarówno w plenerze Dworku, jak i on-line trwa wystawa prac Magdy Danaj znanej z tworzenia „Porysunków”. Towarzyszy jej wywiad, w którym artystka opowiada m.in. o swoich pracach i emocjach z okresu izolacji społecznej.

Już po raz czwarty w letnich miesiącach altana na Plantach rozbrzmiewać będzie dźwiękami muzyki oraz odgłosami innych aktywności kulturalnych! A to wszystko niezmiennie dzięki Koncertom Promenadowym organizowanym przez Krakowskie Forum Kultury.

Karolina Magiera

W każdą sobotę i niedzielę od 27 czerwca aż do 27 września 2020 r. w altanie na Plantach od strony ul. Westerplatte odbywać się będą Koncerty Promenadowe – wyjątkowe koncerty dla młodszych i starszych. Chociaż (w związku z epidemią) w tegorocznym programie nie znalazły się piątkowe potańcówki, czwarta edycja „promenadówek” została przedłużona o miesiąc!

Sobotnie przedpołudnia to chwile poświęcone najmłodszym. Dla dzieci przygotowaliśmy koncerty, spektakle i atrakcyjne zabawy. Pojawiają się też wydarzenia edukacyjne – wszak wiadomo, że nauka jest najefektywniejsza, gdy towarzyszy jej zabawa! W niedzielne popołudnia do altany zawitają uznani artyści. Posłuchamy m.in. najpiękniejszych pieśni operetkowych i musicalowych, a także spotkamy się z artystami Piwnicy pod Baranami. Towarzyszyć nam będą również dźwięki najpiękniejszych piosenek francuskich, jazzu oraz utworów muzyki filmowej. Nie zabraknie też nowości!

Uwaga: Ze względu na aktualną sytuację epidemiczną zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w każdym wydarzeniu może uczestniczyć maksymalnie 150 osób.

W razie niepogody wydarzenia przeniesione zostaną do Sali Teatralnej KFK i odbędą się bez udziału publiczności, ale transmitowane będą on-line na stronie www.facebook.com/krakowskieforum. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie www.krakowskieforum.pl.

 Kraków

PLENER

Dworek Białostradnickiego
Kraków, ul. Papiernicza 2
wstęp wolny

KONCERTY LETNIE

24 VII / 20.00 **Kaja Karaplios**
26 VII / 18.00 **Maciej Trifonidis Quartet**
31 VII / 20.00 **Rasm Almashan & Ghostman & Wassim Ibrahim**

02 VIII / 18.00 **Ablaye Badji & Amadou Fola & Guests**
07 VIII / 20.00 **Fortet**
09 VIII / 18.00 **Urszula Stosio**
14 VIII / 20.00 **Hard Times**

Kraków tańcem malowany

Mimo pandemii 21. Festiwal Tańców Dworskich „Cracovia Danza” odbędzie się w Krakowie zarówno w rzeczywistości realnej, jak i filmowej. Tytuł wydarzenia zdradza intencje organizatorów – promowanie tańcem najpiękniejszych zabytków miasta. Festiwal stanie się podróżą po Krakowie różnych epok: średniowiecza, renesansu, baroku.

Festiwal to wyjątkowo barwne widowisko / fot. Tomasz Korczyński

Agnieszka Malatyńska

Zadaniem festiwalu jest wprowadzenie widzów w świat tańca krakowskiego, polskiego, europejskiego. Ten świat stanie się punktem wyjścia do opowiedzenia historii związanej z naszym dziedzictwem narodowym. W inny sposób pokażemy zabytki, które jako znane dzieła sztuki stają się dla nas inspiracją do działań tanecznych i ruchowych – mówi Romana Agnel, choreograf, dyrektor Festiwalu Tańców Dworskich „Cracovia Danza”. – Atutem wszystkich pokazów będzie prezentacja autentycznych choreografii z minionych epok oraz kostiumy, które wprowadzą nas w różne światy, nawiązując jednocześnie do konkretnych dzieł sztuki – wyjaśnia.

W dniach 19–26 lipca tancerze pojawią się w przestrzeniach miasta, prezentując programy taneczne nawiązujące m.in. do ołtarza Wita Stwosza, zbiorów rzeźb

z kolekcji Pałacu Biskupa Erazma Ciołka czy maskaronów z Sukiennic. W tym roku nie będzie sceny i nie będzie widowni. Tancerze zatańczą obok przechodniów. Pojawią się m.in. na Rynku, w Barbakanie oraz na dziedzińcach: Wawelskim i Pałacu Ciołka. Występy będą filmowane dla TVP3 Kraków, na antenie której we wrześniu odbędzie się filmowa odsłona wydarzenia.

Podczas tegorocznego festiwalu zaplanowano także warsztaty taneczne „Kraków tańczy!”, zarówno on-line, jak i w świecie realnym. W dniach 27–31 lipca grupa międzynarodowych pedagogów otworzy swoje wirtualne klasy, zaś w dniach 28–30 lipca na pl. Na Groblach odbędą się otwarte warsztaty taneczne dla dzieci i młodzieży „Kraków tańczy pod Wawelem”.

Więcej informacji o 21. Festiwalu Tańców Dworskich „Cracovia Danza” (lipiec–wrzesień 2020) na stronie: cracoviadanza.pl.

POŁĄCZMY SIĘ NA
SPORT(N)OWO

www.zis.krakow.pl/na-sportnowo

Zarząd Infrastruktury
Sportowej
w Krakowie

Aby było lepiej

To wielkie szczęście dla Krakowa, że jego mieszkańcy to ludzie bogaci w doświadczenia, kochający życie i swoje miasto, będący świadkami jego rozwoju przez wiele lat. Jednak wsparcie niemal 50 tys. osób starszych (75–80 lat) i prawie 20 tys. seniorów w wieku sędziwym (powyżej 85 lat) to także poważne wyzwanie.

Anna Okońska-Walkowicz*

Przede wszystkim to obowiązek rodzin, które swoich nestorów powinny doceniać, troszczyć się o nich i zabiegać o należyty im komfort życia. To także przedmiot troski państwa i samorządu. Staraniom tym towarzyszyć powinna zawsze idea solidarności międzypokoleniowej. Pomyślne starzenie się mieszkańców to suma starań indywidualnych i społecznych.

Rozważając problem pomyślnego starzenia się, warto podkreślić, że na każdym z nas ciąży odpowiedzialność osobista za swoje zdrowie i życie, za swoje relacje rodzinne i towarzyskie. Pomyślne starzenie się to nie dar losu, lecz przede wszystkim praca, świadome wybory i mądre decyzje. To także dzielność, pogoda ducha i otwartość na innych i ich potrzeby.

Taką postawę chcemy promować w prowadzonym przez Miasto w ramach polityki senioralnej, a niezbyt chętnie nieszety podejmowanym przez krakowskie

szkoty programie „Edukacja do późnej doświadczenia”. Żywimy nadzieję, że uczestnicy programu, czyli absolwenci krakowskich szkół, będą lepiej przygotowani do swojej starości niż dzisiejsi seniorzy.

Idea miasta przyjaznego starzeniu się wiąże się z powinnościami wobec najstarszych. W ramach miejskiej polityki senioralnej systematycznie powiększamy liczbę propozycji, z których krakowscy seniorzy mogą nieodpłatnie skorzystać. Wielu z nich dysponuje tak skromnymi budżetami, że nie mogą zaspokoić podstawowych potrzeb, tym większych, im bardziej maleje ich samodzielność. Potrzebne jest wtedy wsparcie najbliższych i gminy.

Od blisko dwóch lat działa program „Złota rączka” (tel. 12 616-78-14) – to nieodpłatna pomoc osobom starszym w wykonywaniu drobnych napraw. Cieszy się ona ogromnym uznaniem wśród krakowskich seniorów, szczególnie tych, którzy mieszkają samotnie.

Od 1 września będziemy wprowadzać kolejne nieodpłatne usługi dla starszych

i sędziwych mieszkańców naszego miasta. Przeznaczmy dość poważne środki na usługi podologiczne dla osób powyżej 85. r.ż. Podmioty zainteresowane świadczeniem takich usług sędziwym krakowianom, także w miejscu zamieszkania, proszone są o kontakt pod numerem tel. 797 905 860.

Osoby powyżej 80. r.ż. będą mogły trzy razy w miesiącu skorzystać z bezpłatnych przejazdów taksówkami w dowolne miejsce, każdorazowo za kwoty do 30 zł. Pozwoli to wygodniej niż do tej pory odbyć wizytę u specjalisty lub odwiedzić bliskich.

Wielu seniorów tęskni za warunkującymi zdrowie spacerami. Jednak w miarę upływu lat samodzielne wychodzenie na zewnątrz zaczyna sprawiać ogromną trudność. Towarzystwo drugiej osoby staje się niezbędne. Podobnie bywa z zakupami. W takich przypadkach rozwiązaniem może być asystent osoby starszej. Nowe przedsięwzięcie, które od jesieni będzie pilotażowo realizowane w Krakowie, adresowane jest do osób, które ukończyły 80 lat.

Z kolei seniorom 80+, którzy ze względu na stan zdrowia mają kłopoty z dotarciem na groby swoich najbliższych, chcemy umożliwić przewozy meleksami na cmentarzach komunalnych gminy. Będzie to możliwe na cmentarzu Rakowickim, na Bałtowicach i w Grębatowie.

O szczegółach dotyczących nowych usług będziemy informować w kolejnych wydaniach KRAKOWA.PL oraz na stronie dlaseniorkrakow.pl. Wszystko po to, aby było lepiej.

* pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. polityki senioralnej

Kraków

Data	Godzina	Wykonawca	Instrumenty
12 lipca	godz. 16.00	JAKUB WOSZCZALSKI	organy
26 lipca	godz. 16.00	DANIEL STRZAŻAŁA	organy
9 sierpnia	godz. 16.00	ANDRZEJ CHOROSIŃSKI	organy
23 sierpnia	godz. 16.00	DARIUSZ BĄKOWSKI-KOIS	organy

Opactwo Benedyktynów w Tyńcu

Kierownictwo artystyczne: PIOTR CZARAKCZEW

12 lipca
Blanka Dembosz-Tondera (sopran)

26 lipca
Gabriel Niedziela (gitara)

9 sierpnia
Michał Chorośniński (recytacje)
100. rocznica urodzin św. Jana Pawła II

23 sierpnia
Krakowski Kwintet Harfowy
Amelia Lewandowska-Wojtuch | flet
Adrian Nowak | harfa
Maria Garstecka | skrzypce
Paulina Bargiel | altówka
Paweł Czarakczew | wiolonczela

Bilety: 30 zł/20 zł* *Bilet ulgowy/zniżkowy dla posiadaczy karty Podgórze w Kulturze lub Karty Seniora CKP

TYNIECKIE RECITALE ORGANOWE 2020

Organizatorzy:

Partner:

Patroni medialni:

Rada
Miasta
Krakowa

STRONY REDAGOWANE PRZEZ
KANCELARIĘ RADY MIASTA
KRAKOWA

Redakcja:

Magdalena Bartlewicz,
Katarzyna Maleta-Madejska,
Małgorzata Kubowicz,
Mateusz Drożdż

Adres redakcji:

pl. Wszystkich Świętych 3-4,
pok. 337, III piętro,
e-mail: info.rm@um.krakow.pl

SPIS TREŚCI:

27. Realna pomoc dla samorządów

Wspólna konferencja prasowa przewodniczących rad Krakowa i Wrocławia

28. Wody opadowe przyszłością miast

O retencjonowaniu wód na Komisji Kształtowania Środowiska

29. Wykonanie budżetu na 4+?

Przewodniczący klubów RMK oraz Przewodniczący Rady Miasta oceniają wykonanie budżetu za 2019 r.

30. Praca zdalna na czasie

Felieton radnej Małgorzaty Jantos

31. O stanie miasta

Wywiad z radnym Wojciechem Krzysztonkiem

Realna pomoc dla samorządów

Dziura w budżecie miasta Krakowa w wysokości ok. 400 mln zł, we Wrocławiu – ok. 500 mln zł. Tak wygląda rzeczywistość samorządów miast metropolitalnych w czasie epidemii koronawirusa. O tym, jak realnie pomóc samorządom w trudnym dla nich okresie, na wspólnej konferencji prasowej mówili Dominik Jaśkowicz, przewodniczący Rady Miasta Krakowa, oraz Jarosław Chartampowicz, przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia.

Dominik Jaśkowicz, przewodniczący Rady Miasta Krakowa, oraz Jarosław Chartampowicz, przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia, podczas konferencji / fot. Bogusław Świerzowski

Magdalena Bartlewicz

Trzeba podkreślić, że sytuacja dotyczy wszystkich dużych miast metropolitalnych. Kraków i Wrocław to miasta o podobnej wielkości, na ich przykładzie można doskonale te istniejące problemy pokazać – mówił Dominik Jaśkowicz, przewodniczący RMK.

Do końca czerwca Kraków wyda z budżetu 76 mln zł na wszystkie działania związane z przeciwdziałaniem skutkom epidemii. To są środki dodatkowe, które trzeba wyasygnować z budżetu przy bardzo obniżonych wpływach z podatków. Na 31 maja wpływy z tytułu podatków w porównaniu z rokiem poprzednim są o 148 mln zł niższe. – Dotknęły nas także skutki polityki rządu, jeśli chodzi o niefinansowanie obsługi świadczeń, które są oferowane w ramach tarczy antykryzysowej. Musieliśmy wydać na ten cel dodatkowe środki. Ostrożne szacunki pokazują, że do końca czerwca będzie nam brakować w budżecie Miasta ok. 400 mln zł – mówił o stanie finansów samorządu Dominik Jaśkowicz.

– Porównywaliśmy z przewodniczącym Jaśkowcem spadki wpływów w konkretnych działach budżetów naszych miast, są bardzo podobne. Poniesione koszty oraz braki wpływów z podatków to we Wrocławiu ok. 500 mln zł. Zaproponowaliśmy jako Miasto własne rozwiązania, m.in. pomoc dla przedsiębiorców, przyjęliśmy pakiet uchwał antykryzysowych. Sytuacja jest wyjątkowa, nie można jej porównać do żadnej innej. Nie wiemy, ile potrwa epidemia, wiemy natomiast, że straty są dla miast nie do odrobienia – mówił podczas konferencji prasowej Jarosław Chartampowicz, przewodniczący Rady Miejskiej z Wrocławia.

W przygotowanej przez rząd tarczy antykryzysowej samorządowi zaproponowana została możliwość dodatkowego zadłużania się. – Należy jednak cały czas pamiętać o tym, że pieniądze te trzeba będzie wcześniej czy później oddać. To jest złe rozwiązanie, bo spowoduje spowolnienie procesu inwestycji wieloletnich. W 2023 r. kończy się ▶

► perspektywa finansowa UE – dlatego nie powinniśmy się bardziej zadłużać, bo to zagrazi wieloletnim inwestycjom – tłumaczył Dominik Jaśkowiec.

Jakie rozwiązania, które realnie wspomogą samorządy, proponują przewodniczący rad miejskich Krakowa i Wrocławia?

– Powinniśmy wrócić do kwestii zmiany sposobu naliczania tzw. janosikowego – Kraków na biedniejsze gminy wpłaca 116 mln zł, Wrocław 93 mln. Może trzeba je na jakiś czas zawiesić? Drugim problemem jest fakt, że obsługa działań związanych z tarczą antykryzysową finansowana jest przez samorządy. Postulujemy, aby zwiększyć subwencję ogólną i z niej przeznaczyć środki na obsługę świadczeń. Ważny jest też udział samorządów w podatkach

krajowych PIT i CIT. Teraz połowa z tych podatków zostaje w samorządzie. Warto zastanowić się, czy nie powinno zostawać 70%, dzięki temu moglibyśmy dziurę budżetową w części załatać. To może być rozwiązanie czasowe, do momentu unormowania się sytuacji – proponował Dominik Jaśkowiec, przewodniczący RMK. – Musimy się postarać nie rezygnować z inwestycji i nie obniżyć jakości usług – wtórował mu Jarosław Chartampowicz. Jak podkreślił Dominik Jaśkowiec, będzie się on starał, by przewodniczący innych miast metropolitalnych uczestniczyli w podejmowanych działaniach. Zostanie też przedłożony projekt rezolucji miasta Krakowa w sprawie realnej pomocy dla samorządów.

Wody opadowe przyszłością miast

– Woda, jak zieleń kiedyś, staje się ważna dla mieszkańców Krakowa – mówi radny Łukasz Maślona. O retencjonowaniu wód opadowych oraz zabezpieczeniu przeciwpowodziowym rozmawiano podczas posiedzenia Komisji Kształtowania Środowiska.

Łukasz Nowakowski

Od 2014 r. Kraków realizuje program małej retencji kierowany do mieszkańców. W tym roku poza systemami gromadzenia wody mieszkańcy mogą również rozliczać systemy wykorzystania wody na własne potrzeby. – Zainteresowanie programem jest bardzo duże, złożone wnioski przewyższają kwoty przeznaczone na ten cel – mówiła Ewa Olszowska-Dej, zastępca dyrektora Wydziału Kształtowania Środowiska UMK.

Profesor Mariusz Czop z Akademii Górniczo-Hutniczej zwracał uwagę, że program małej retencji prowadzony przez Miasto pełni ważną funkcję edukacyjną, jednak nie jest odpowiedzią na problem z odwodnieniem w mieście. – Pojedynczy mieszkaniec nie jest w stanie zgromadzić tyle wody, ile zapewnią rozwiązania systemowe w skali całego miasta. Konieczne jest kompleksowe monitorowanie odwodnień budowlanych oraz wprowadzenie opłat za odprowadzanie wód do kanalizacji – tłumaczył.

Prezes Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Piotr Ziębara podkreślał, że wprowadzenie opłaty za używanie systemu kanalizacyjnego nie jest proste, taryfy takie wprowadziło zaledwie kilka miast w Polsce. Wyjaśniał także, że MPWiK podpisuje umowy z wykonawcami budów na odprowadzenie ścieków do kanalizacji. W 2019 r. 18 tys. 952 m sześć. wód z terenów inwestycyjnych zostało odprowadzonych do kanalizacji, natomiast w 2020 już zakontraktowano 17 tys. 472 m sześć. Co ciekawe, część ulic w Krakowie myta jest zdezynfekowanymi i oczyszczonymi wodami z kanalizacji, a nie wodą pitną.

Profesor Czop zwracał uwagę, że na rondzie Mogiłskim zastosowano odwodnienia, przez które przepompowywanych jest nawet do miliona m sześć. wód opadowych i podziemnych rocznie. Wody te trafiają do kanalizacji. Adam Cebula z Klimat-Energia-Gospodarka Wodna (KEGW) zauważył jednak, że by wykorzystać te zasoby np. do czyszczenia miasta, konieczne są dodatkowe inwestycje.

Przedstawiciel Wód Polskich zaprezentował radnym projekty związane z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym realizowane na terenie Krakowa. Radosław Radoń, zastępca dyrektora

RZGW, mówił m.in. o rozbudowie i dokończeniu przebudowy wałów przeciwpowodziowych na Wiśle, zwiększeniu zabezpieczenia powodziowego w dolinie rzeki Serafy, rozbudowie odcinka prawego wału poniżej stopnia Dąbie wraz z budową wrót przeciwpowodziowych w rejonie stoczni remontowej oraz budowie wrót przeciwpowodziowych w ciągu lewego wału przeciwpowodziowego w rejonie ujść wody dla ArcelorMittal Poland. Radny Łukasz Wantuch dopytywał, czy pod wpływem presji aktywistów Wody Polskie nie wycofają się z wycinki drzew na wałach przeciwpowodziowych, co mogłoby w przyszłości wpłynąć na bezpieczeństwo powodziowe miasta. Radosław Radoń zapewnił, że na pierwszym miejscu stawiane jest bezpieczeństwo. – Po konsultacji z Uniwersytetem Rolniczym drzewa, które mogą stanowić zagrożenie, zostaną usunięte, natomiast egzemplarze cenne przyrodniczo i niezagrażające bezpieczeństwu zostaną zachowane. W zamian planowane są zastępcze nasadzenia drzew – wyjaśniał Radoń.

O retencjonowaniu wód opadowych oraz zabezpieczeniu przeciwpowodziowym rozmawiano podczas posiedzenia Komisji Kształtowania Środowiska / fot. Pixabay

Wykonanie budżetu na 4+?

Jak radni oceniają wykonanie budżetu Miasta Krakowa za rok 2019? Na to pytanie odpowiadają Przewodniczący Rady Miasta Krakowa oraz przewodniczący klubów radnych. 8 lipca odbędzie się sesja absolutoryjna, podczas której radni zadecydują o przyznaniu Prezydentowi Miasta Krakowa absolutorium za rok 2019.

Dominik Jaśkowiec, przewodniczący Rady Miasta Krakowa

Wszystkie główne założenia budżetu zostały zrealizowane i to pomimo nie najlepszej sytuacji finansowej, jaką mieliśmy w Krakowie w ubiegłym roku. Z powodu działań rządu miasto straciło znaczną część dochodów z podatku PIT. Wykonanie ubiegłorocznego budżetu pozytywnie oceniła Regionalna Izba Obrachunkowa, która stoi na straży finansów samorządów. Oczywiście, zawsze znajdzie się ktoś nie do końca zadowolony z wykonania budżetu i z tego, na co zostały wydane publiczne pieniądze. Można było zrealizować więcej małych, lokalnych inwestycji, tak bardzo oczekiwanych przez mieszkańców. Występują także duże opóźnienia przy realizacji inwestycji strategicznych, zwłaszcza tych realizowanych na północy Krakowa, opóźnienia te nie są jednak zawinione przez Miasto. Miejmy nadzieję, że realizacja tak ważnych projektów jak przebudowa al. 29 Listopada czy budowa linii tramwajowej na Górkę Narodową w końcu się rozpocznie. Obecny stan pozostawia pewien niedosyt przy ocenie wykonania ubiegłorocznego budżetu, dlatego moja ocena to czwórka z małym plusem.

Rafał Komarewicz, przewodniczący Klubu Radnych „Przyjazny Kraków”

Rok 2019 był bardzo dobry dla naszego miasta. Rosnące przychody, przy ustabilizowanych wydatkach, potwierdzają, że Kraków podąża w dobrym kierunku. To był okres czasami trudnych, ale ważnych decyzji. W minionym roku przeznaczaliśmy dużo środków na zieleń. W ramach tego sektora można wskazać wykup Lasu Borkowskiego czy przyjęcie programu zwiększania lesistości miasta. Wiemy, jak istotną sprawą dla Krakowa są tereny zielone, dlatego podejmowaliśmy niezbędne decyzje i proces ten będzie kontynuowany. W ubiegłym roku podjęliśmy również decyzję kluczową dla przyszłości miasta – wykup terenów na tzw. Wesołej, z kompleksem budynków po dawnym Szpitalu Uniwersyteckim. W 2019 r. rozpoczęto również przygotowania do realizacji wielu nowych inwestycji infrastrukturalnych, a także kontynuowano te, które już wcześniej się rozpoczęły. Wśród nich wymienić można m.in. planowaną nową ul. 8 Pułku Ułanów, rozbudowę układu drogowego w okolicy nowej siedziby Szpitala Uniwersyteckiego czy projektowanie linii tramwajowej na odcinku od pętli Krowodrza Górka do os. Azory. Wszyscy sobie życzymy, aby aktualna sytuacja kryzysowa związana z epidemią COVID-19 w jak najmniejszym stopniu negatywnie wpłynęła na sytuację finansową Krakowa.

Mariusz Kękuś, wiceprzewodniczący Klubu Radnych PiS

Wykonanie budżetu za rok 2019 oceniam negatywnie. Pomimo dużego wzrostu dochodów w relacji do roku wcześniejszego – o ponad 600 mln zł – obserwujemy

relatywnie wysoki deficyt – blisko 300 mln zł – i nadmierny, nieproporcjonalny i nieadekwatny do faktycznych potrzeb pożyczkowych gminy wzrost zadłużenia do poziomu wyraźnie przekraczającego 3 mld zł. Do tego dochodzi niski poziom wykorzystania środków zagranicznych, co jest zjawiskiem wysoce niepokojącym. Martwi mnie także fakt, że drugi rok z rzędu miasto nie potrafi zrealizować wielu strategicznych inwestycji, które mają ogromne znaczenie dla rozwoju Krakowa i poprawy komfortu życia jego mieszkańców. Pierwotny plan zakładał, że na inwestycje strategiczne zostanie przeznaczona kwota ponad 415 mln zł, w trakcie roku zredukowano liczbę zadań i kwotę na nie przeznaczoną do poziomu ok. 299 mln zł, ostatecznie udało się wykonać z tego zaledwie 76,4 proc. Nie zrealizowano m.in. rozbudowy al. 29 Listopada, ponownie przesuwana jest budowa linii tramwajowej na Górkę Narodową, słabo idzie także rozbudowa ul. Myślenickiej.

Łukasz Gibała, przewodniczący Klubu Radnych „Kraków dla Mieszkańców”

Analizując sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 2019, można powiedzieć, że na pewno cieszy wykupienie terenów Wesołej i Lasu Borkowskiego, o co od dawna staraliśmy się z mieszkańcami. Niestety, wiele więcej dobrego o tym dokumencie powiedzieć nie można. To, co martwi najbardziej, to zrealizowanie zaledwie w połowie zaplanowanych inwestycji strategicznych. Fatalnie, że mimo optymistycznych planów przez kolejny rok nie wydarzyło się nic w sprawie rozbudowy al. 29 Listopada, nie ruszyła też budowa wyczekiwanej przez Krakowian linii tramwajowej Krowodrza Górka – Górka Narodowa. Warto dodać, że stało się tak, mimo że wpływy do budżetu w 2019 r. były o 300 mln zł wyższe od planowanych. Podobnie jak w 2018 r. w dużej części nie zostały również zrealizowane inwestycje finansowane z budżetu obywatelskiego. W 2019 r. zadłużenie Miasta wzrosło o kolejne pół miliarda złotych w stosunku do roku poprzedniego, przekraczając 3 mld zł.

Andrzej Hawranek, przewodniczący Klubu Radnych Platforma Nowoczesna Koalicja Obywatelska

Budżet za 2019 r. w przypadku dochodów był na poziomie 99 proc. planu – wykonanie oceniam jako bardzo dobre. Słabsze wykonanie budżetu widać w przypadku dochodów majątkowych – jest to ok. 70 proc. planu. Wydatki wykonane zostały na poziomie ok. 96 proc. planu. Deficyt w budżecie Krakowa zamknął się w kwocie o prawie 150 mln niższej niż zakładany w planie, a z kolei zadłużenie w kwocie o ponad 500 mln zł wyższej w stosunku do roku 2018. Niepokoić może wykonanie składników majątkowych, które jest stosunkowo niskie, oraz pozostające na stosunkowo niskim poziomie wykonanie inwestycji strategicznych.

Praca zdalna na czasie

Niespotykana do tej pory sytuacja pandemii COVID-19 spowodowała znaczący wzrost liczby osób, które podjęły pracę zdalną w większym niż dotychczas wymiarze.

Pojęcia pracy zdalnej, telepracy czy pracy na odległość nie są terminami nowymi. Już w 1962 r. w Wielkiej Brytanii firma „F International” w celu ograniczenia fluktuacji kadr zatrudniała w usługach programistycznych kobiety, które wykonywały pracę w domu.

Firma FlexJobs szacuje, że od 2014 r. popularność tej formy pracy zwiększyła się o ok. 160 proc. Analiza szwajcarskiej firmy IWG wskazuje, że ponad 70 proc. specjalistów na świecie przynajmniej raz w tygodniu pracuje zdalnie, a 53 proc. przez nawet połowę tygodniowego czasu pracy. Główne powody to wzrost liczby pracowników sektora wiedzy, rosnące koszty dojazdów do pracy i dostępne technologie.

W krajach Unii Europejskiej i w USA z roku na rok rośnie zainteresowanie telepracą, zwłaszcza ze strony firm, które przygotowują wiele sprawozdań, raportów, tłumaczeń itp. Ta forma pracy staje się coraz bardziej popularna także wśród osób wykonujących wolne zawody. W krajach skandynawskich udział telepracy w zatrudnieniu ogółem osiągnął, jeszcze przed pandemią, poziom kilkunastu procent.

Tak jak w każdym innym wypadku poprzez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania określonego rodzaju pracy na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu (zwykle w domu) i czasie wyznaczonym przez pracodawcę. Pracodawca zaś – do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Wymagania dotyczące umowy o pracę także są identyczne.

W Polsce zgodnie z art. 675 § 1 Kodeksu pracy praca zdalna (telepraca) może być wykonywana regularnie poza zakładem pracy, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu przepisów o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Telepraca ma takie same cechy jak tradycyjny stosunek pracy, tj. odpłatność, osobiste świadczenie, podporządkowanie.

Telepraca ma wiele zalet. Po stronie pracodawcy należy do nich zaliczyć: brak kosztów urządzenia stanowiska pracy, możliwość (ze względu na charakter pracy) zastosowania zadaniowego czasu pracy, a więc wyłączenie obowiązku jego ewidencjonowania i rozliczania. Pracownik zyskuje natomiast przede wszystkim: zminimalizowanie kosztów związanych z podjęciem zatrudnienia (m.in. dojazd do pracy) i zdecydowaną oszczędność czasu, komfortowy rozkład czasu pracy (planowanie indywidualne), możliwość podjęcia dodatkowej działalności zarobkowej, a także możliwość godzenia obowiązków rodzinnych z zawodowymi. Jak pokazują badania, telepracy boją się raczej pracodawcy, a nie pracownicy. Brak kontroli wprawia ich w zakłopotanie. Szefom wydaje się, że jeśli pracownik będzie się znajdował w obszarze ich bezpośredniej kontroli – to efekty pracy będą lepsze.

Kodeks pracy zakłada dobrowolność wyboru takiego sposobu zatrudnienia. Telepracownikiem można się stać, bądź zawierając stosunek pracy, bądź wyrażając zgodę na przeniesienie na stanowisko telepracy. Ustawowe gwarancje nie pozwalają jednak pracodawcy na zwolnienie pracownika z powodu odmowy przejścia na system pracy zdalnej, jeśli wcześniej pracował na stanowisku „tradycyjnym”. Jednocześnie, jeśli z inicjatywą telepracy wyszedł pracownik, pracodawca nie ma obowiązku zgodzić się: decyzja uzależniona jest w takim przypadku od jego możliwości w tym zakresie.

Zatrudniając pracownika w systemie telepracy, pracodawca powinien ustalić czas pracy takiego pracownika i określić, w jakich godzinach pracownik powinien pozostawać do jego dyspozycji. Telepracownik nie musi pracować w tych samych godzinach, co osoby pracujące w biurze. Nie musi również pozostawać do dyspozycji pracodawcy przez 8 godzin dziennie, a np. przez 4 godziny, a pozostałe odpracować w czasie dla niego najdogodniejszym.

Po raz kolejny namawiam Prezydenta do skorzystania z pracy zdalnej. Wydaje się, że co najmniej 30 proc. pracowników Urzędu Miasta Krakowa mogłoby skorzystać z tej formy pracy. Byłoby to korzyść i oszczędności dla Miasta.

Małgorzata Jantos, przewodnicząca Komisji Kultury i Ochrony Zabytków

Jak pokazują badania, telepracy boją się raczej pracodawcy, a nie pracownicy. Brak kontroli wprawia ich w zakłopotanie. Szefom wydaje się, że jeśli pracownik będzie się znajdował w obszarze ich bezpośredniej kontroli – to efekty pracy będą lepsze.

O stanie miasta

fot. archiwum prywatne

Wojciech Krzysztonek

radny Miasta Krakowa VII i VIII kadencji, pracuje w komisjach: Rewizyjnej (przewodniczący); Edukacji (wiceprzewodniczący); Kultury i Ochrony Zabytków; Praworządności oraz Główniej. Ukończył politologię na Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie, gdzie obecnie pisze dysertację doktorską z nauk politycznych; autor kilku publikacji naukowych m.in. na temat samorządu terytorialnego; radny Dzielnicy XIV Czyżyny w latach 2002–2018 (w okresie 2011–2014 jej przewodniczący)

Można powiedzieć, że absolutorium jest pewną formą kontroli, w której rada ocenia prawidłowość działalności finansowej organu wykonawczego (prezydenta) w danym roku.

Wykonanie budżetu Miasta za rok 2019 pozytywnie ocenił biegły rewident i Regionalna Izba Obrachunkowa. O tym, jakie zdanie miata na jego temat Komisja Rewizyjna, mówi radny Wojciech Krzysztonek, a rozmawia z nim Katarzyna Maleta-Madejska.

Absolutorium przyznawane prezydentowi to temat trudny i często niezrozumiały. Czy mógłby Pan przybliżyć naszym czytelnikom, czym jest absolutorium?

Wojciech Krzysztonek: Można powiedzieć, że absolutorium jest pewną formą kontroli, w której rada ocenia prawidłowość działalności finansowej organu wykonawczego (prezydenta) w danym roku. Ocena ta dokonywana jest na podstawie ściśle określonych dokumentów, m.in. sprawozdania z wykonania budżetu, sprawozdania finansowego czy informacji o stanie mienia. Dodatkowo sprawozdanie finansowe ocenia biegły rewident, a sprawozdanie z wykonania budżetu oraz informację o stanie mienia Regionalna Izba Obrachunkowa. Ona też wypowiada się na temat projektu uchwały w sprawie absolutorium. To wszystko pokazuje pewien formalno-prawny reżim procedury absolutorijnej. Jest on o tyle istotny, że absolutorium może dotyczyć tylko i wyłącznie kwestii wykonania budżetu, a nie całokształtu działalności prezydenta, jak się często mylnie uważa.

Czy były jakieś wątpliwości związane z przyznaniem absolutorium?

WK: Oceniając wykonanie budżetu, bazujemy na szeregu wskaźników. Najważniejsze z nich dotyczą stopnia realizacji zaplanowanych dochodów i wydatków. Te pierwsze zostały zrealizowane w 99 proc., te drugie w 96,6 proc. To bardzo dobre wyniki. Jedyną wątpliwość dotyczyła poziomu wykonania wydatków majątkowych (86,4 proc.). W tym zakresie nasza rola jako komisji polegała na ustaleniu przyczyn takiego stanu rzeczy, tj. na sprawdzeniu, czy doszło do tego z winy organu wykonawczego. Przeprowadzona przez komisję analiza wykazała, że w zdecydowanej większości przypadków przyczyny miały charakter obiektywne (problemy z rozstrzygnięciami przetargów, rzetelnością wykonawców czy uzyskiwaniem różnych pozwoleń). Warto podkreślić, że na koniec roku 2019 osiągnęliśmy wyższą niż w roku poprzednim o 36 mln zł nadwyżkę operacyjną (różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi), która jest ważnym wskaźnikiem kondycji finansowej gminy. Ponadto komisja otrzymała pozytywne opinie biegłego rewidenta oraz RIO. W efekcie zdecydowaliśmy o udzieleniu prezydentowi absolutorium za rok 2019.

Jak Pan ocenia wykonanie budżetu za rok 2019? Nie tylko z perspektywy radnego, ale także z perspektywy obywatela Krakowa. Czy finanse Miasta są dobrze zarządzane?

WK: Musimy pamiętać o tym, że zrealizowane wydatki Krakowa za zeszły rok przekroczyły kosmiczną kwotę 6 mld zł. Za tą cyfrą kryją się wysiłki konkretnych osób. To właśnie ci urzędnicy czuwali każdego dnia, by zaplanowany przez radę wespół z prezydentem budżet został zrealizowany w maksymalnym stopniu. Przy takiej skali budżetu, obejmującego setki zadań i inwestycji, siłą rzeczy muszą pojawić się problemy przy realizacji. Jako mieszkaniec skorzystam z wielu inwestycji finansowanych przez Miasto i wiem, jak bolesne są opóźnienia w realizacji zadań publicznych. Niemniej uważam, że sprawiedliwą ocenę zawsze musi poprzedzać rzetelna analiza. Dlatego jako radny, ale też jako mieszkaniec Krakowa, mogę podziękować wszystkim urzędnikom za ogromną pracę, jaką wykonali w 2019 r. To naprawdę trzeba docenić.

Przed Komisją Rewizyjną jeszcze wiele wyzwań? Jakie są jej najbliższe plany?

WK: Po zakończeniu procedury absolutorijnej zajmiemy się kontrolą realizacji przez prezydenta uchwał kierunkowych Rady Miasta Krakowa podjętych w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 30 czerwca 2019 r. Powołaliśmy już w tym celu specjalny zespół, którym będę kierował. Ta kwestia jest o tyle istotna, że tzw. uchwały kierunkowe są ważnym instrumentem kreowania przez radę polityki Miasta, a ich realizacja, zdaniem znacznej części radnych, pozostawia wiele do życzenia. Dlatego postanowiliśmy się tym zająć.

Tradycja organizowania „wianków” w dniu letniego przesilenia sięga naprawdę zamierzchłych czasów / Fot. Bogusław Świerżowski

Kraków historyczno-turystyczny

Na łamach wydawanego w Krakowie dziennika „Nowa Reforma” 4 lipca 1883 r. ukazał się list czytelnika pochodzącego z zaboru rosyjskiego. Autor, którego nazwiska ze zrozumiałych względów nie ujawniono, pisał do redakcji pod wrażeniem „wianków”, które oglądał w Krakowie.

Michał Koziot

Rzecz jasna chwalił to wspaniałe widowisko. Pamiętajmy, że był to rok 1883 i organizatorzy postarali się, aby przedstawienie nawiązywało do Wiktorii Wiedeńskiej. Rodak z za kordonu zachwyił się krakowskimi „wiankami”. Miał jednak pewne zastrzeżenie. Warto zacytować fragment pisma, zawierający ową krytyczną uwagę. Brzmiał on: „(...) ale

(...) jedno maleńkie ale – mianowicie: program orkiestry, w którym brak było utworów narodowych. Przez cały wieczór słyszeliśmy zaledwie marsz i krakowiaka, zresztą przeważnie wyjątki z operetek, arye z »Wesotej wojny«, »Fatynicy« etc. Dla czego nie tak drogą sercom naszym pieśń »Jeszcze Polska nie zginęła«? Mówiono mi, że orkiestry wojskowe mają podobno zakaz grywania naszych narodowych utworów, ale dla czegoż zastosowała się do tego zakazu muzyka miejska? Był to przykry dyssonans dla nas zwłaszcza z tamtej strony między (...) z Królestwa. To co dla was jest rzeczą zwykłą, dla nas balsamem; jedna melodia zastyszana wobec kilkutyśięcznego tłumu rodaków, to chwila szczęścia, zostająca długo i głęboko w sercu i pamięci”.

Ten list, napisany przez jakiegoś nieznanego mieszkańca Warszawy, Łodzi, Łomży czy Kalisza, jest przekonującym dowodem, jak wielkie było znaczenie Krakowa pod koniec XIX w.

Produkt turystyczny

Miasto, które w ostatnich latach istnienia Rzeczypospolitej Obojga Narodów było małe, zaniedbane i nadgraniczne – pamiętajmy, że w roku 1772 na prawym brzegu Wisły gospodarowali Austriacy – w wieku XIX zmieniło się nie tylko w duchową stolicę Polski, ale także w ciekawy produkt turystyczny. Przyjeżdżali do Krakowa Polacy ze wszystkich trzech zaborów. Przybywały pod Wawel chłopskie pielgrzymki. Zatrzymywali się na kilka dni jadący „do wód” warszawscy bankierzy i fabrykanci. Patriotycznie nastawieni księża i nauczyciele z Cieszyńskiego oraz Górnego Śląska i Wielkopolski organizowali wycieczki dla swoich uczniów lub parafian.

Był więc Kraków celem patriotycznych pielgrzymek wszystkich stanów. Obowiązkowo odwiedzano wawelską katedrę i kościół Mariacki. Nie można było pominąć Skatki ze śladami męczeństwa św. Stanisława oraz Kryptą Zasłużonych. Jeżeli pobyt w Krakowie trwał dłużej, można było odwiedzić kopiec Kościuszki. Przebywająca w Krakowie wycieczka często znajdowała czas na odwiedzenie leżących nieopodal salin wielickich. Na początku wieku XX wycieczki, zwłaszcza młodzieżowe, zwiedzanie kopca Kościuszki łączyły z wyprawą do Panieńskich Skał w Łasku Wolskim.

Dla każdego coś ciekawego

Jednak pamiątki dawnej chwały Narodu nie były jedynymi atrakcjami, które przybyszom z za pruskiego czy rosyjskiego kordonu mogło ofiarować miasto leżące u stóp wawelskiego wzgórza. Kraków sprzed 1914 r. mógł się poszczycić wyjątkowo szeroką „ofertą turystyczną”. Każdy tutaj znalazł coś dla siebie. Włościan spod Tarnowa czy Nowego Sącza można było zaprowadzić do teatru ludowego na „Kościuszkę pod Ractawicami”. Lekarz albo farmaceuta z Łomży lub Sochaczewa, o ile oczywiście dysponował odpowiednią sumą gotówki, mógł wybrać się do „Orfeum pod zamkiem”, czyli na ul. św. Gertrudy, gdzie prezentowano „codziennie koncert tyrolski i przedstawienie różnaitości”. Lokal ten reklamował się w prasie jako „Schadzka dla miejscowych” oraz „Rendez-vous dla obcych”.

Przybywający do Krakowa turysta mógł się posilić w jednej z licznych restauracji lub w którymś z tzw. handelków, a była to krakowska specjalność. Sklepy korzenne, czyli teoretycznie

sprzedające przyprawy, powoli poszerzały swoją ofertę. Początkowo o piwo, później dochodziło wino, kanapki, aż wreszcie dania gorące. Sławna i do dziś istniejąca restauracja Antoniego Hawetki rozwinęła się właśnie z takiego „handelku”. Oczywiście Hawetka nie był jedyny. Stare przewodniki po Krakowie polecały także inne „restauracje przy handlach korzennych”, czyli Fuchsa, Klimka, Mikę oraz Wentzla, wszystkie one funkcjonowały przy Rynku Głównym. Wybór miejsca zależał od zasobności portfela. Kogo nie stać było na obiad u Hawetki albo w restauracji Grand Hotelu, mógł pożywić się w mleczarni pani Dobrzyńskiej przy ul. Franciszkańskiej albo w ostateczności skorzystać z „kuchni ludowej” przy ul. św. Tomasza 24.

Nocleg zapewniały hotele, których w Krakowie nie brakowało. Chłopskie pielgrzymki i wycieczki, zwłaszcza te, które przybywały w związku z organizowanymi w Krakowie religijnymi i patriotycznymi uroczystościami, mogły liczyć na schronienie w krakowskich klasztorach.

Opiekuńczy Kraków

Dzieciom można było przywieźć z Krakowa sławne „całuski” z fabryki pierników Mołęckiego, która mieściła się przy ul. Brackiej pod numerem 5. Nie były specjalnie drogie. Za 30 „całusków” płacono tylko 25 centów. Bardziej wyszukany prezent to „piernik królewski z konfiturą” za 1 reńskiego i 60 centów. Oczywiście nie były to jedyne słodkości, jakie oferowali krakowscy cukiernicy. Rothe z ul. Sławkowskiej też produkował pierniki cieszące się uznaniem, a cukiernia Dobrowolskiego z ul. Zwierzynieckiej wyborne czekoladki, pomadki i marmoladki.

Kraków zawsze miał opinię miasta życzliwego przybyszom. Nie inaczej było też i w czasach panowania cesarza Franciszka Józefa I. Jednak gościnność podszyta była pewną dozą nieufności.

Dzieciom można było przywieźć z Krakowa sławne „całuski” z fabryki pierników Mołęckiego, która mieściła się przy ul. Brackiej pod numerem 5. Nie były specjalnie drogie. Za 30 „całusków” płacono tylko 25 centów. Bardziej wyszukany prezent to „piernik królewski z konfiturą” za 1 reńskiego i 60 centów.

Krakowska Dyrekcja Policji skrupulatnie obserwowała przybyszów z „zaprzyjaźnionego mocarstwa”, zwłaszcza rosyjskich wojskowych. Przykładem może być sprawa pewnego rosyjskiego oficera, który – rzecz jasna w cywilnym ubraniu – pojawił się w Krakowie. Pan S. – ze względu na fakt, że po roku 1918 służył on w Wojsku Polskim, pozostaniemy przy pierwszej literze nazwiska – po krótkim pobycie pod Wawelem wyjechał do Zakopanego. „Opiekujący” się nim agent odprowadził dyskretnie swojego podopiecznego do pociągu. Pan S. wsiadł, zajął miejsce w przedziale, pociąg ruszył i zgodnie z rozkładem jazdy przyjechał do Zakopanego. Jednak podejrzany pasażer gdzieś się zawieruszył. Nie zarejestrowała go zakopiańska stacja klimatyczna, pobierająca opłaty od kuracjuszy i będąca jednocześnie komórką kontrwywiadu. Na szczęście problem nie dotyczył już gościnnego, życzliwego turystom Krakowa.

Kalendarium krakowskie

8 lipca 1946

w „Dzienniku Polskim” ukazuje się ogłoszenie: „Kiedy much w mieszkaniu twym są chmury, kup trutkę »Mors« z wytwórni »Merkury«”.

9 lipca 1956

Krakowskie Zakłady Gastronomiczne wyjaśniają, że „przyczyną złego smaku firmowej oranżady jest woda pobierana z wodociągów. Sporządzana z wody mineralnej, ma smak o wiele lepszy. Zbyt małe przydziały wód mineralnych nie pozwalają jednak na używanie ich na większą skalę do wyrobu oranżady firmowej”.

11 lipca 1945

w Domu Żołnierza przy ul. Lubicz występuje znakomita artystka warszawska, Tola Mankiewiczówna.

12 lipca 1945

w „Dzienniku Polskim” ukazuje się ogłoszenie: „Marmoladziarz, dzielny fachowiec, poszukiwany”.

13 lipca 1945

Prezydent Krakowa, jako starosta grodzki, zakazuje aż do odwołania sprzedawania i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta.

14 lipca 1981

MPK zawiadamia, że „z uwagi na pogłębiające się trudności tablorowe, paliwowe i eksploatacyjne” zawiesza linię pośpieszną „A”.

15 lipca 1905

Policja aresztuje Jana Kosarewicza, pracownika cukierni Kondolewicz. Powodem zatrzymania jest zranienie subiekta przy użyciu tasaka.

16 lipca 1981

w mieście wprowadzono reglamentację „pieluszek z tkanin »tetra« i flanelowych”.

17 lipca 1957

Komenda Wojewódzka Milicji Obywatelskiej apeluje do osób oszukanych przez Adolfa L., byłego aktora i reżysera, rzekomego dziennikarza, o zgłaszanie się celem złożenia zeznań.

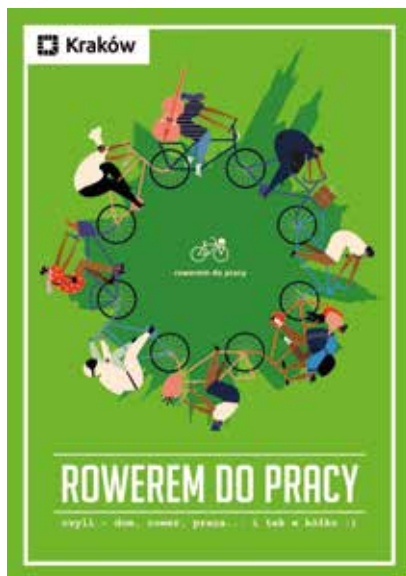
18 lipca 1899

„Głos Narodu” donosi: „Na Półwsiu Zwierzynieckim (!) stróż jednego z domów, Franciszek Kapłan, pobił drągami żelaznymi Kazimierza Olechowskiego”. Komentując to wydarzenie, autor notatki stwierdza: „Słowem na Zwierzynku panują afrykańskie stosunki”.

Rowerem do pracy, czyli dom, rower, praca... i tak w kółko

Stan epidemiczny pokrzyżował delikatnie nasze plany, ale wreszcie w połowie czerwca wróciliśmy z miejską kampanią „Rowerem do pracy, czyli dom, rower, praca... i tak w kółko”. Kampania organizowana jest po raz czwarty przez Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Krakowa.

Przypomnijmy, że akcja ma zachęcać krakowskich i podkrakowskich pracowników do korzystania z rowerów podczas codziennych podróży do i z pracy, a przede wszystkim do rezygnacji z samochodów na rzecz ekologicznych jednośladów. Z racji tego, że wielu pracodawców wciąż wymaga od swoich pracowników świadczenia pracy w formie zdalnej, w pierwszym miesiącu akcji przystąpiło do niej mniej instytucji niż rok temu, tj. ponad 70. Dołączenie w kolejnych miesiącach zapowiedziało już ok. 40 przedsiębiorców. W ubiegłym roku kampanię kończyło ponad 135 pracodawców.

W tym roku po raz drugi bierze w niej udział także Urząd Miasta Krakowa. Wyniki ankiety przeprowadzonej w 2019 r. wśród uczestników akcji pokazały, że ponad 20 proc. z nich przed przystąpieniem do kampanii podróżowało do pracy samochodem, z czego ponad 18,5 proc. w charakterze kierowcy. Jak co roku organizatorzy przygotowali mnóstwo upominków dla najaktywniejszych rowerzystów, m.in. kupony do sklepów rowerowych czy sportowych. Jesteśmy bardzo ciekawi, jak tegoroczna kampania będzie wyglądała w kontekście konsekwencji pandemii – rok temu, w każdym miesiącu akcji, na rowerze do pracy jeździło średnio 2,4 tys. osób.

Krakowskie instytucje, które chciałyby dołączyć do kampanii, proszone są o kontakt z zespołem odpowiedzialnym za jej realizację (e-mail: roweremdopracy@um.krakow.pl; tel. 12 616-87-70, 12 616-78-24). (JM)

Lustro czynszowe – przekaz dane dotyczące czynszu lokalu

Właściciele i zarządcy nieruchomości do końca lipca 2020 r. powinni przedstawić gminie miejskiej Kraków dane dotyczące czynszów w lokalach mieszkalnych nie należących do publicznego zasobu mieszkaniowego, położonych na obszarze gminy Kraków lub jej części – za pierwsze półrocze 2020 r. Dotyczy to w szczególności wysokości czynszu na 1 m kw. powierzchni użytkowej lokalu, w powiązaniu z lokalizacją, wiekiem i stanem technicznym budynku oraz powierzchnią użytkową lokalu i jego standardem. Obowiązek publikacji takich danych wynika z ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasob-

bie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego. Szczegółowe informacje oraz wzory formularzy są zamieszczone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie określenia danych dotyczących czynszów najmu lokali mieszkalnych nie należących do publicznego zasobu mieszkaniowego, położonych na obszarze gminy lub jej części. Wypełnione formularze należy składać osobiście, przez platformę ePUAP lub za pośrednictwem poczty na adres: Wydział Mieszkalnictwa UMK, Rynek Podgórski 1, 30-533 Kraków, do 31 lipca 2020 r.

 Kraków

Koncerty Promenadowe

— W ALTANIE NA PLANTACH —

27 czerwca – 27 września 2020 roku
soboty i niedziele

Szczegóły na stronie www.krakowskieforum.pl

KRAKOWSKIE FORUM KULTURY · INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Patronat medialny:

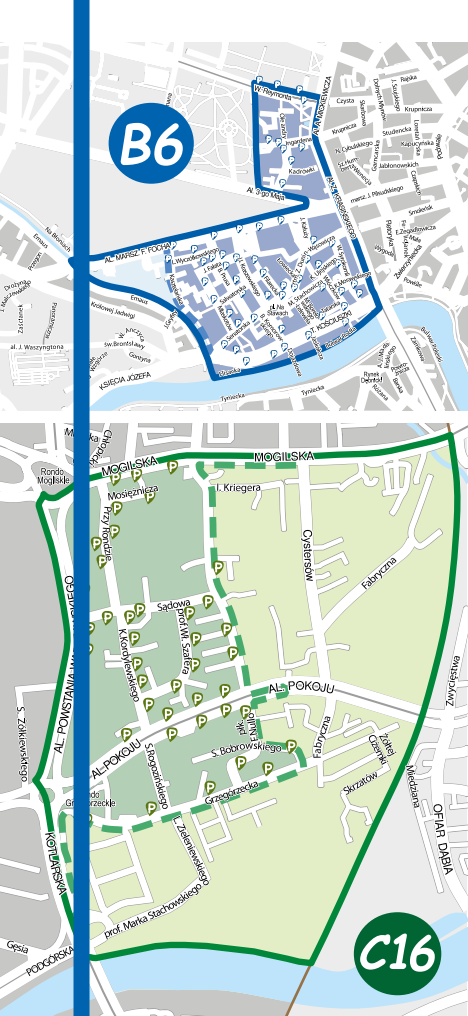
Krakowskie
Forum Kultury

Krakowskie Forum Kultury
ul. Mikołajska 2, Kraków
www.krakowskieforum.pl

Nowe obszary w płatnej strefie

Zmiany od niedzieli - 26 lipca 2020 r.

● Poszerzony sektor B6

Od mostu Dębnickiego wzdłuż rzeki Wisły do rzeki Rudawy, wzdłuż rzeki Rudawy do al. F. Focha, wzdłuż al. F. Focha do al. 3 Maja, wzdłuż al. 3 Maja (z wyłączeniem tej ulicy) do wschodniej granicy Parku Jordana, wzdłuż wschodniej granicy Parku Jordana do ul. W. Reymonta, wzdłuż ul. W. Reymonta do al. A. Mickiewicza, wzdłuż al. A. Mickiewicza (numery parzyste), wzdłuż al. Z. Krasińskiego (numery parzyste) do mostu Dębnickiego.

● Poszerzony sektor C8

Od al. A. Mickiewicza wzdłuż ul. Czarnowiejskiej do ul. Nawojki, wzdłuż ul. Nawojki do ul. Piastowskiej, wzdłuż ul. Piastowskiej do ul. Podchorążych, wzdłuż ul. Podchorążych (po stronie południowej) do ul. Królewskiej, wzdłuż ul. Królewskiej (po stronie południowej) do al. A. Mickiewicza, wzdłuż al. A. Mickiewicza (numery parzyste) do ul. Czarnowiejskiej.

● Poszerzony sektor C9

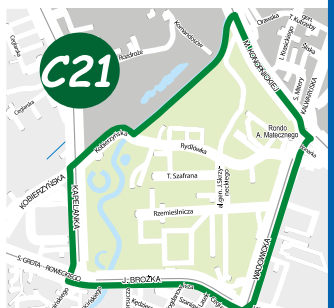
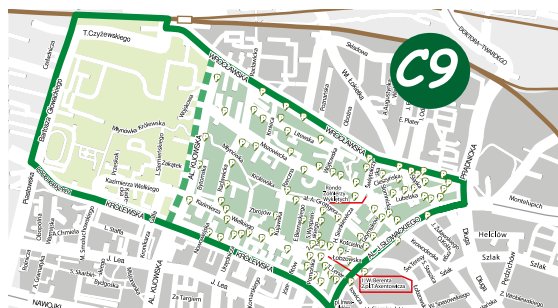
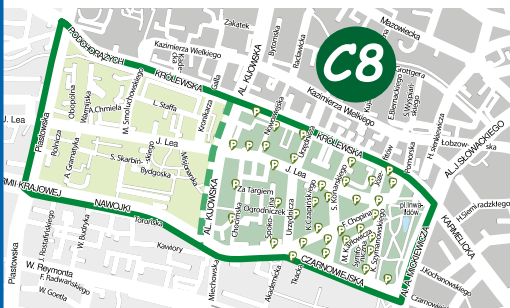
Od al. J. Słowackiego wzdłuż ul. Królewskiej (po str. północnej) do ul. Podchorążych, wzdłuż ul. Podchorążych (po str. północnej) do ul. Głowackiego, wzdłuż ul. Głowackiego do linii kolejowej PLK nr 133, wzdłuż linii 133 do ul. Wrocławskiej, wzdłuż ul. Wrocławskiej (po stronie południowej) do ul. Prądnickiej, wzdłuż ul. Prądnickiej (z wyłączeniem tej ulicy) do al. J. Słowackiego, wzdłuż al. J. Słowackiego (numery parzyste) do ul. Królewskiej.

● Poszerzony sektor C16

Od ronda Mogilskiego wzdłuż ul. Mogilskiej (po stronie południowej) do linii kolejowej PLK nr 100, wzdłuż linii kolejowej PLK nr 100 do rzeki Wisły, wzdłuż rzeki Wisły do mostu Kotlarskiego, od mostu Kotlarskiego wzdłuż ul. Kotlarskiej (po stronie wschodniej) do ronda Grzegórzeckiego.

● Nowy sektor C21

Od ronda Matecznego wzdłuż ul. Wadowickiej do ul. Brożka, wzdłuż ul. Brożka do ul. Kapelanka, wzdłuż ul. Kapelanka do ul. Kobierzyńskiej, wzdłuż ul. Kobierzyńskiej (obie strony) do rzeki Wilgi, wzdłuż rzeki Wilgi do ul. M. Konopnickiej, wzdłuż ul. M. Konopnickiej (po stronie zachodniej) do ronda Matecznego.

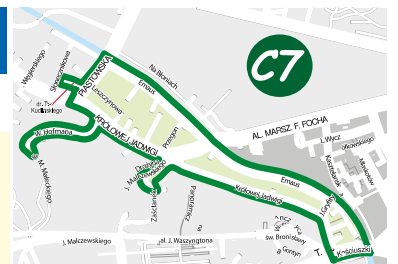

Mapy mają charakter wyłącznie poglądowy.

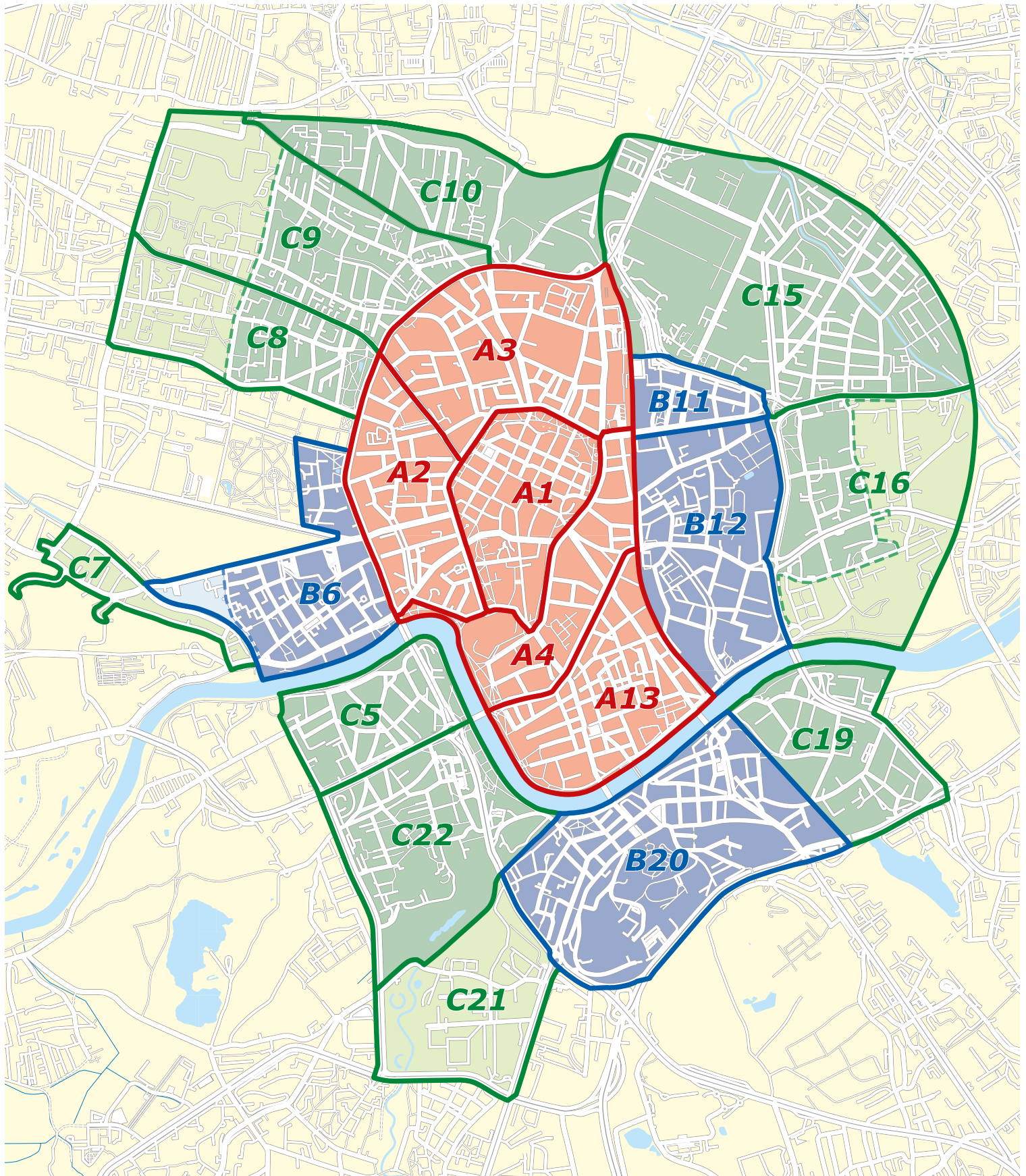
Zmiany od piątku - 31 lipca 2020 r.

● Nowy sektor C7

Od rzeki Rudawy wzdłuż ul. Kościuszki do ul. Królowej Jadwigi, wzdłuż ul. Królowej Jadwigi do ul. Piastowskiej przy uwzględnieniu przecznicy w postaci ulic: Malczewskiego (do nr 12), Hofmana, Kudlińskiego, wzdłuż ul. Piastowskiej do rzeki Rudawy, wzdłuż rzeki Rudawy do ul. Kościuszki.

Śródmiejska Strefa Płatnego Parkowania

Mapa ma charakter wyłącznie poglądowy.

Legenda:

